

310766

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 17-వ తేది గురువారము } No. 142
సంపుటము ౧౦ } ఉధిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౧౪౨

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వల 0-4-0.

పి. పి. నహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

సుందరమైన పనితరము! బహుమాన పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

పీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కరూ తప్పక మా ప్రదర్శన కాలకు రా ప్రార్థించు. నీరు వెండి, నవరత్నములగురుకు

పూచీ నిచ్చెదము. కృత్రిమముగా లేనివో వాపసు తీసుకొనెదము. 5

మా వద్ద ఇది అనేక సార్లు సేవలలో నిర్దేశముగా నున్నది. లేనివి అర్జించిన మీరు కొరత కాలములోగాతరము చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మహారి 1/2 సవరించునట్లు రు. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

ఈ ఏడాది గ్రహించు చేయుటకు మహారి రు. 0-1-0 వివరించుటకు వ్రాసిన లేక నేరులో వచ్చినను తెలుపబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 25 చైవాలబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

12-1-24 శనివారము నుండి 18-1-24 తేది శుక్రవారము వరకు

(ఉదయం 10-15 గంటల వరకు)

సాయంత్రము 6-15 గంటల వరకు రాత్రి 9-30 గంటల వరకు

నీ, ఆదివారముల మధ్యాహ్నము నాటందు 12-15 గంటల వరకు

యూనివర్సల్ ప్రిన్సిపల్ మిస్టర్ సిరియల్

“రేడియోకింగు”

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

ఈ ఆపరాధవలనోధక కథయందు రాయస్థానమునకు అడ్డుతగవలెను, అక్కడనుండి వింతలు చూడవలెనని ఇట్టిరహస్యములు, చుర్రులుగల ఆట యాదికరకన్నమును ప్రదర్శింపబడలేదు.

దీనితో యూనివర్సల్ ఇంటర్ నేషనల్ న్యూస్సును,

హాస్యమును చూడవలెను.

మానసోష్లాసిని మాత్రము

30 మాత్రము 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగులగారి! (పోస్టుభర్తలు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!!

శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యకాకలకు

ఈమాత్రము దివ్యమృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవ్రుంత

లు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగ

ముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిర

స్థు, వ్రేళ్లు, అడుగులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొ

ప్పులను పోగొట్టి జీవామును మంచి యారోగ్యమునకు

దెచ్చును.

ఈ మాత్రము మేహవారనోత్పలను వెంటనే మాన్పును.

యందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల డౌ. వ.

ధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియయని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

1073 ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమంచిలి, కృష్ణాజిల్లా.

వాడితెరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు!!

ఈ అద్భుతమైన లోకానుభవక కన్యానిమాత్రము మొదటి రకం కన్యారి, ధంకముపువ్వు, శుక్లకర్పూరము, అమూల్యమైన విషమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు శస్త్రపులందుచేరుటలేదు, పిన్నలు, పెద్దలు, ముసలివారు, బాలికలు మొదలగు వారందరూ అనుభవభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడవలెననిది.

250-800 మాత్రముగల బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్టుభర్త వేరు.

ఈ విగుణ తెలుపబడిన ఔషధములు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా హనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి

గుణమిచ్చును. (84 పొట్టుములు గల) ప్యాకేటు 1-కి రు. 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి రుచిను

ననుసరించి కొన్ని పొట్టు తీసుకొనిన సుఖముగా విశేషమగును. శస్త్రము లేదు. సుంకము, అసహ్యము వుం

డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల జీవారోగ్యమును నెలమియు గాక అనేక

వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక జీవనానందము వ్యాధులను పోగొట్టి కులబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక

అట్లు గలుగును. అనేక వల ద్రవ్యాలు భర్తగుచున్నది.) ద్రవ్య 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాభాగ్య శొంఠి:—(బాలికల పాలిటికి వర్ణపాదము కంటిది. కనిపప్పుడు, తగవార వారికి సరియైన

ఔషధములు యివ్వవలెనని వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక తునుచును. 20 కులం బుడ్డి 1 కి ధర రు. 1-0-0

(3) పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యశాల, మైసూరు.

బొంబాయి, నెం 331, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి.పి. లు పంపబడును. (594)

నోటీసు.

కృష్ణాజిల్లా యేలూరుతాలూకా భీరుడోలు రైల్వే స్టేషనుకు 4 మైళ్లుదూరమున నున్న పంగిడి గూడెము గ్రామములో నార్డు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు యిలాకా పంగిడిగూడెం తాలూకా గ్రామాదులలో నున్నది అయిన లెంగేడు రేలయన్ను సదరు తాలూకా యిలాకా బాపిరాజుగూడెం గ్రామములోని తాటియేతయన్ను 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6 వ తేదీ బుధవారము పగలు 11 గంటలు లగాయతు శ్రీ నార్డు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు జమీందారి ఫిరీఖములో వేలం పాడించబడును. గాన వేలం పాడించబడునపు సదరు తేదీకి సదరు పరంగిగూడెము గ్రామములకు వచ్చి వేలం పాడు కొనవచ్చును. వేలం పరితులు పాటకాలచుండు తెలియబర్చుచు వున్నను. వివిధములు గోరువారు యీ క్రింది ఆదేశముకు వ్రాయించిన బడయగలరు.

నార్డు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు మాజీ అధ్యక్షుడు, } V. Virayya
పంగిడిగూడెము. } Private Secretary.
10-1-24
పేరి నల్

మద్రాసు రాజధానిలో

ప్రసిద్ధిచెందిన గొప్ప రైస్ మిల్ వేలం ప్రకటన

గుంటూరు జిల్లా తిలలి తాలూకా ముద్దూరు గ్రామములో య 2,50 శెంట్లు విస్తీర్ణం గల తేలి భూమిలో కట్టబడిన బిరడింగుల యంత్రములో వుంచబడిన ముద్దూరు రైస్ మిల్ ను 19-1-24 తేదీ ఉదయం 7 గంటల లగాయతు సదరు మిల్లంద వేలంపాడి విక్రయించబడును. గనుక కావలసినవారు వేలం పరితులకు నోటిఫికేషన్ పాటకొనవలెను. మిల్లంపరం. ముద్దూరు బ 20000 లు భాగ్యంబై 17 కొట్లు. యన్ జన్, బాయిలరు, వాల్టరు, వల్టరువుండే పోలు, మార్లకంపెన్ తాలూకు 48 సార్లు పొరుగుల బ్యాంక్ పై న బాయిలరు. డిటాకంపెన్ తాలూకు 40 చుక్క పొరుగుల కాంపొండు యన్ జన్, యన్ జన్ బర్ల రైస్ వాల్టరు 6, ఆ 4 1/2 లు గల రంధాన్ వల్టరు 4, ఆ 3 1/2 లు గల వుప్పుడుబియ్యంపై న కొనుం 2 యందుకు సంబంధించి యెలివేట్టు, కంకాలు, జల్లెట్లు, డెల్టలు, పాస్టింగులు, చక్రాలు, నీటి పంపు వగైరాలు గల కంప్లీటు రైస్ మిల్.

N. B. - ముంకా యందువిషయమై పూర్తి వివరములున్న వేలంబంధనమును తెలుసుకొనగోరువారు యీ క్రింద సంతకము చేసినవారికి వ్రాసినయెడల తెలుపబడును.

ఆదేశ :- కొల్లా కొటయ్య
కొల్లా కొటయ్య, } కొమ్మూరి హనుమంతరావు
తెనాలి. } మద్ది వెంకటరంగయ్య
15-12-28

వేరు పొందిన

స్వప్నాను పాన్ సెన్ కలములకు

గోదావరిజిల్లాకు మాకు సోల్ ఏజన్సీ యిచ్చియున్నారు. టోటగూను చిల్లరగూను కొనవలసినవర్తకులు యితరులు మాకు వ్రాసిన యితరవివరములు తెలుపబడును. ఇంకా మాకద్ద బొప్పెట్లు, సావ్యు, వాటకమెన్, చూర్ల వేరు, పీటోలూంపు, క్యాంపుకాబ్బు గబ్బులు మారకొ దీవములు రేంగురూటు డెలిలూపువగైరా ప్రేమనరీ సామానుల సరసమయినధరలకు విక్రయించుచున్నాము. వై. కృష్ణమూర్తి అండ్ సన్స్, జనరల్ డిస్ట్రీబుటర్స్, మెయికోరోడ్డు, రాజమండ్రి.

కలరా మాత్రలు

కలరా ప్రేమనరీ వివిధమైన ఆంటిబాడ్యము. కలరా తగిన వెంటనే మందులు తినుట ఆవశ్యకము. డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర దేశమునందు

ఖద్దరు అభివృద్ధి

డాక్టరు పి. సి. రాయగారి ప్రశంస

బెంగాలు ఒడంబడిక తీవ్రఖండనము గాంధీజీగారు మహాభావములను కలిగి గ్రహించి స్వాతంత్ర్యమును, స్వాధీనమును ఆదేశముతో సరిపెట్టిన ముగ్గురు వాళ్లలో ఒకరు డాక్టరు పి. సి. రాయగారి పేరే చెప్పవలయును గాని గాంధీజీగారి అభిలక్ష్యాలకు భాగీ ప్రకర్షన ప్రాకార భోక్తవము జరిపి కలలైతూ తిరిగి వెళ్లివినవలయును బహు ప్రతిభా ప్రతిభి ఆయనతో సంభాషించ గోరగా అందుకోత్య కొనెను. ఆసంభాషణమునకు ఇతని విషయములలో చాటు కాంగ్రెసునుగూర్చియు బెంగాలు ఒడంబడిక గూర్చియు గూడ వచ్చెను. అందుకుఖ్యములు భాగములు ఈ క్రిందివివిధముల అచ్చు బహుమతియిచ్చు ప్రయత్నములైనవి:-

కాంగ్రెసునందు హిందూమహమ్మదీయ భావము లేకు

(ప్ర:- కాంగ్రెసులో మిగిలిన ముఖ్యమగు ముగ్గురు క

తీస విషయము లేక? ఈ:- ఆహ్వానసంఘమువారి కడనుకల ముఖ్యముగ ప్ర కాశంగారి కడనుకల సేను గూడ అభ్యుత్థులలో చాలు కాక నాడే పిఠులలో గూడ జనము చుట్టును గుఱుకుంపులు తేర ఊతేగింపులో కదలితిరి. ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానముగనున్న కాకినాడలో చాలమంది హిందువులున్నను, అనుంపుల నూటికి 99 మంది హిందువులున్నను వామ వేలకొనిచింది శ్రీపుకమ జూడ శ్రీపుక ముహూర్తమునాటి అభ్యుత్థులకు ఆయన వెదన్నకును వివరములనుపకచ్చుట కాద ఆంధ్రదేశముగ నుండె ను. వారి హిందూమహమ్మదీయభావముల పట్లలేకు. తేరము కత్తె యెన్నెన్నయో కత్తెముల పాలెన యాభావముకల పుత్తు లిద్దరుకలవారి మధ్యకువచ్చి సరికాక ఉత్సాహము వెల్లివిరిసి పోయెను. అక్కడను నిజముగా వేరలకలగూడదు అని దించుట టుండెను. సేను వాక్కుకలన్న యాజ్ఞాపాసన గారిని జూచి స్వరాజ్యమువచ్చినదని తలచుటలేక ఆని య డిగిలి. అతని ప్రత్యుత్తరము అతనికలగ నుండెను. ప్రజల హృదయ పరివర్తనము గల్గుటయే స్వరాజ్యసంపాదక ము గ భావించునెడల అది అదివరకే వచ్చిన దని అతని చెప్పెను. అభ్యుత్తులకు ఆవసరము లన్నియు మత్సరమునకు ఒకటయింది పాల్గొనిరి చెప్పవచ్చును.

మరియొకముఖ్యవిషయ మేమనగా ఉత్సాహము దేవాలయ ముత్రక్కగా పోవుకపు అర్చకులు చాలావారు సామెలుపై పుచ్చుములను వల్లి. వారిద్దరును ముఖ్యకేంద్రాలై నిలుచుండిరి.

ఆగుంపులో నూటికి 95 మంది ఖద్దరుధరించిరి

ఇతే నాడు ముఖ్యముగ ముగ్గురుకు నచ్చినదియును, మన బెంగాలు దేశములు సేత్తుకొనలనిచియును పోక్కుటి గలదు. ప్రతిరోజును వేదవేదజనము నానుకులవర్తకముకై మూర్తి మే కచ్చుచుండిరి. వారిలో నూటికి 95 మంది శుభఖద్దరును ధరించియుండిరి. బెంగాలులో నేటికలగకలెనని భావించుచు టినో అది ఆంధ్రదేశమున ప్రత్యుత్తమైంది. అక్కడకన్న విషయ మేమనగా ప్రజలు అది విశ్వక బాని అతివాగధరై ఇంగ్లీషు వారు కాతేను.

అచట ఖద్దరుప్రచారము జేయువారు చాలమంది నన్ను తము గ్రామములకువచ్చి అచట ఖద్దరు ఉత్పత్తి దోడ్చుచున్న పరిశుభ గమనించి బెంగాలునందు ఖద్దరును ప్రవేశపెట్టుటకు యీ ప్రయత్నముల సమనంతరమైనవికలెన.

ప్రదర్శనమునందలి ఖద్దరు

(ప్ర:- మిగిలిన ప్రారంభోత్సవము జరిపుటకు వెదలిన ప్రద

ర్శనమునందు ఖద్దరు అన్ని విధములను పద్యంపుడెకా?

ఈ:- దేశీయపురపదములు కలలకు సంబంధించినవరకు ప్రదర్శనము విషయవరకుగ నుండెనయే నా కలంపు కొన్ని ప్రదర్శనములందు ప్రతి విడిదీయుటనుండి రాటులు నూలుతో చక్కని గుడ్డ నేయువరకును జూపబడెను. కొందరు వృద్ధ స్త్రీలు 40,60 శెంబరుల నూలునుగూడ కడుకుచుండిరి. డాక్టర్ థూ ర్య వై క ప ము కొం త. క ర కు ఆంధ్ర దేశములో నిలచియున్నదని చెప్పవలయును. స్వతేభావమును నూతనభావమును దానికి చేయుక నొసగెను.

మార్పువద్దను వారినైతికవిజయము

తనపాత కాంగ్రెసులో మార్పువద్దను వారినైతికవిజయము కానవలెనని పోపువారియొక్కయు బలాబలము తెలుండె ననియు యేభావము బలవర్తియండెననియు ఆంధ్రదేశ ప్రజలచేత బాక్టరు మహాశయుడు రాజకీయ సంరంభమునంతే పక్షమును గాని కమింకనొల్లని వాడగుటచే ప్రభుత్వమున యావినయైయె యేమియును చెప్పవచ్చును తేటంబెను. ఇరువత్తులకాంతలతో నన్నిహితముగ యుట కరకాకము నుండినను ఆయనకాం గ్రెసునందు తలపముగ నుండు ప్రేక్షకుడుగ నుండినయె, ఆయన వ నిర్మాణ కా ర్య క్ర ము మొ క్కు టి యే ఆ క ర్న వరకుగ నుండుట కల న యే పక్ష ము ను క హిం పలేదనియు ఆయన జెప్పెను. ఇంకను ఒత్తిడిచేయగా ఆయన మంపాసముతో మార్పువద్దను పక్షమువారి నైతికవిజయముగ నుల గాన్పించెనని జెప్పెను.

బెంగాలు ఒడంబడిక

అంతట సంభాషణము, బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షము గానిచిన హిందూ మహమ్మదీయుల ఒడంబడికపై దిగెను. ఈ విషయమునకునీటి కాక్రతు లేనాన తలపభావమును వదిలి ఉద్వేగము గలవాడాయెను. ఆయన విషయమున మంచి వట్టుల యున్నటుల గాన్పించెను. “మిగిలిన స్వరాజ్యపక్షము ఒడంబడికను గూర్చి అడిగెదరు. అది నిచ్చియోజనముగ వారి విభేదములను బోలెముల ద్వేషెట్టుటకు మూలమైంది. అట్టి కల్లోలము జరుగకుండ జూచుట ప్రతిబాగీ తేరభవన విధి యై యున్నది. వెనుక బడియున్న మహమ్మదీ య సోదరుల సద్గుణములకు అరకాకము గల్గునెడల సేను యెం తమాత్రమును విడుచువాడను గాను. ఈఒడంబడికను కాంతి గాక విభేదముల గలగ జేయును. భారతవారీయతను చంపివే యును. ఇదియంతయును అపహేళనలకు అపార్థములకుల గల్గి నది. దీక్షంతరులను ముగ్గురు ద్వారకులను, చాలమకు బాధ్యు లయె మున్నము. బాధ్యులయై నెర గ లు ఆ వా లు ఉద్యోగపు మార్కులను పంపుకొనుటలోనే సర్వమును ఉన్నద ని భావించిరి. నాలోకి గొప్పగారు సర్వములు భాగించుట వ రము గావలెనని కోరినపుడు వారికప్పటిలో వ్యతిరేకము తగ్గుటను గూర్చి ఆధికవిషయమే యుండెను. మనకు అట్లుకాక సుకర్మ రమునకు 48 శేష కచ్చు మ్రోసార్లు జడ్డివనయో 64 శేషకచ్చు ముత్రివనయో కావలెను. ఇట్లు ఆశించుట పక్షియైనా టై భా ర తీ య ప ర ము జే య న లె న ని కో రుటకలెపు మ రే మి యు ను కాదు. లక్షలకొలది మంది నోరవాయిలేకంద బానిసలవలె ఉదయము మొదలు మధ్యాహ్నమువరకును మధ్యాహ్నమునందు సాయంత్రమునకును చెప్పుటయొద్దిననేనీ జేవాదామునకు తోడ్పడువారి గతి యెవ్వరుగ నడిసోదమూర్తియెను అనిచింపరు. ఈవెదకద్యో గముల కన్నిటికిని ఆంగ్రింజీములూడబైకి జపాను లో కల తేరముల నేర్పాటు జేయవలెను. ఎంక జూచింక ప్రజలలో నూటికి 15 మందికన్న యెక్కువ యావెద ఉద్యోగములలో లేరు. ఈ ప్రభుత్వోద్యోగముల వెంట ఒక ప్రేరేపక బరువెడు ట మనలో గొప్పభావముయే చెప్పులయును. మన వర్తకకాగ్న పారవశికమ లన్నియును బెంగాలీలు గాక యూరోపీయులను స్వాధీనమయిరి. ఇప్పుడు మన మహమ్మదీయ సోదరులు బొంబులు విద్య ను బట్టి చూచినను వారిలో యే స్వల్పభాగము మంచియో మాత్రమే ప్రభుత్వసేవయొడద్యోగముల బొంబగల్గుదురు. కావున ఆఒడంబడిక యెందు ప్రామాఖ్యమియె జడిప జల్లిప సర్వముల విషయమై ఇంత కన్నుకోవలసినవలెను. ప్రభుత్వముగ్రింద కొలది ఉద్యోగ ముల కోసమై యంతరకవులాడుకొనుట మన ఆభివృద్ధి మార్గ మునకలంకముగ నుండును.”

“గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకును ప్రాథమిక విద్యావ్యాపకమునకును మనము సంపూర్ణ హృదయముతో పనిజేయవలయును. వానినుండియే మనదేశమునకు మోక్షమురాగలదు.” అనిడాక్టరురాయగారు చెప్పిరి.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0 జ్వరహరిని అయిదుతూటలు నేపించిన పట్టు విద్యుత్తు జ్వరములు. చలి పురాణ్యములు మొదలగు శుభ స్త్ర జ్వరములు మానును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నాయకుల ఆంధ్ర దేశ పర్యటనము

తామ్రాజ్యమునకు రిలే పాఠశాలకు గురువారము గంటలకు బహుశా మున్నగు ప్రభుత్వము మా గ్రామములో యందు బాటియన్ విద్యాలయము నుండియు నిమిత్తమున అందు పనిచేయుచున్న వ్యక్తులను చూచుటకును 9వ తారీఖు వరకు 2 గంటలకు వచ్చెదని తెలియజేయుచున్నది. అప్పటినుండియు వీరిని ఆహ్వానించుటకు సత్కారములు చేయుటలో గ్రామస్థులలో మాఖ్యముగా వాలంటీయరులు మామిడిన ఉత్సాహ మహిమము. రాత్రియంతయు పనిచేసి తెల్లవారిన గ్రామమునందు తోరణములతోను స్వాగతములతోను నింపివేసిరి. ఎరివాక్కిముందం వారు బహుశా ఊర్చి అలంకరింపు చేసిరి. తెల్లవారకముననే యీ సంతోషపాఠము తెలియజరుచుటకై వాలంటీయరుల తరగ్రామములకు వెళ్ళిరి. మట్లూరు, మంచాళమన్నె, మానపల్లె, మామిళ్లె, గ్రామములనుండి జన మధియగా వచ్చిరి. ఈజన మురియు కలుపుకొని మేళతాళములతో గ్రామస్థులలోని పెద్దలందరును ఊరబయలుకు వెళ్ళి నాయకులరాకై యెదురు చూచుచుండిరి. ఘనము 2 గంటలకు శ్రీమతులు బహుశా, మధుకాదాన్ కుమారులు మోటారులో విచ్చేసిరి. వారిని మ-రా-రా రామి నేని అప్పయ్యచాదరి గారు పుష్పహాలాలకు తులన చేసిరి. తదంతరం గ్రామమునందు ఊరేగింపు చేసి పువ్యవర్షములతో బాటియన్ పాఠశాలములోనికి విచ్చేసిరి. ఈలోగా మాధవ పెద్ది ష్రీనివాసయ్యగారి యంతిలో అల్ప మరణమునకు గైకొని. పుష్పం బాటియన్ పాఠశాలమును ఏర్పాటు చేసియున్న బహిరంగభక్తు చేరిరి. ఈభక్తు మ-రా-రా తుది కేంజరంగయ్య శ్రీమీగారు ఆగ్రాసాధితిగా నుండి. సభాప్రారంభముననే యెద్దలల్లి చిన్నరాజయ్య చాదరిగారు ప్రజల తరఫున కండ్లు వస్త్రములు లాంటివి కర్పూర హారతి లతో సత్కరించిరి. అంతట దాని ష్రీనివాసయ్యగారు ప్రజల తరఫున స్వాగతమును చెప్పిరి. బాటియన్ పాఠశాల లింపున ఉరుకుభావలో ఉప్పుల కేంజరంగయ్యగారు స్వాగతమును చెప్పిరి. అందు బాటియన్ పాఠశాలమును ప్రసించి అభిలషారతి కార్యగమనంకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు శ్రీకృష్ణకాళి శేషరెడ్డి ప్రోత్సాహము నొసంగియుండెను బాటియన్ పాఠశాలలను నడుపుట దుర్లభముని విన్నవించుచుండిరి. ఈ కంటి కిని జవాబు నొసంగుచు మహాత్మునివారుడు ఖద్దరే మాఖ్య సాధనమనియు అది అందరుభరింపవలయునని యుక్తిహిందవుడు కనిపించు ఒకగంట కాలమైనను రాజును నడువలయుననియు, బహుశా గారు ఉద్బోధించిరి. అంతట మధుకాదానుగారు లేచి శ్రీలక్ష్మి శ్రీకృష్ణకాళి గంభీరశాస్త్రము నొసంగుచు మాఖ్య ముగా శ్రీలక్ష్మి ఖద్దర పరమపరిత్రేపన చేరిమని తెలియజేచిరి. వీర్లకూడా బాటియన్ పాఠశాలను, సందర్శించుటకు చాల సులభమింది. ఈ గ్రామమును మద్ది లక్ష్మీపురినామం గారి కుమార్తెను చక్కని కంఠములతో మంగళపాఠిని పాడిరి. అంతట జయజయధ్వనులతో సభముగిరి. (ఒక విలేగినిండి)

బాటియన్ పాఠశాలము

తెలంగాణ, జన 15:—సోమవారమునాయంత్రము బాటియన్ శిశు ప్రదర్శనవారము కార్యక్రమము మానసముగా నిర్వహించి అలంకరింపబడిన మండపమునందు ప్రారంభింపబడెను. గురువారము 1000 మందిశ్రీలు, 2000 మంది పురుషులు విచ్చేసిరి. దివాను గారు, కాన్సిల్మెంట్ గారు, సర్జనుగారు మామ్రుని ఉద్బోధనలు చేసియుండిరి. దివాను ఎ. ఆర్. బెనర్జీగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. సంగీతము వాటి విలాస పాఠశాల బాలికల కోలాటము, బాలభటుల క్రంద్యము, జరిగిన పిదప పుట్టి జన్మను చంద్రశేఖర అయ్యగారు స్వాగతం పట్టినందున జరిగిరి. కంకర నారాయణ రావుగారి ఉపన్యాస సానకరము అధ్యక్షుడు ఉపసన్నిపించెను. ప్రదర్శనము వాటివిలాస పాఠశాల హాలులో యేర్పరచిరి. ఊరబయలుతో శిశువుల యాదోగ్యమునకు సంబంధించిన కస్తూరబాగ్, ఉయ్యలలు, చెమిలు, పాలుబుట్టు శేర్పేడి వని. రెండు మూడు బ్రాతులలో పైచి, మలేయా బాటియన్ తెలుగువల్లి యుగో వాటి నెట్లు నివారించుటయో దొడవబడెను. వేదోపదేశమున శిశువులకుపాటు ఉపదేశముగా హోయనుండిరి. పురుషులకు సంబంధించిన కన్నయ వేదోపదేశ ప్రదర్శనపడెను. బహుశా యొక్క యావము (మోడల్) ఒకగంటలో నమర్చబడెను. మామ్రుని దీనిని మెచ్చుకొనిరి. చివరగదిలో మంగ్ర సానులనిగూర్చి ఆధునికవిధానము పూర్వకాలపు విధానము పరిపూర్ణ ముపబడెను. (స్వతంత్రవిలేగి.)

మహాపరీక్ష

నిర్వాహక కార్యక్రమము

సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఎం. ఇండియాపత్రికయం దిలుల వ్రాయుచున్నార:—
నిర్వాహక కార్యక్రమమునై దృష్టివంతము యేకాదేశము తేలు వలెనని కాంగ్రెసు విశేషముగ స్పష్టముగ నాజ్ఞను విధించెను. ప్రచారము కాంగ్రెసుయందల భక్తిశ్రీయందు యీ అజన నిర్వహించుటకు మింగు బాదపనియొన్నది. ఇకన కొలదిమాన ములవరకు మన బాటియన్ పాఠశాలను సందర్శించుచున్న భక్తులు అతిశయోక్తి గా నేరకు. మనమిప్పుడు ప్రపంచవిభజనబట్టియే జయభజనము లాభాపదయియుండును. ఈకొలదిమానములలో నెటి ఆక్షేపము గాని నాదావిడిగాని యుండరాదు. వంశ యిక్కలమునందే మనకు మహాపరీక్ష గల్గుననుచున్నది. భారత దేశము మరల అసహాయోద్యమవలన యెట్లున జేసి నిశ్చల మగు కార్యసాధనమును బలమున ప్రదర్శించి విశేషజయపాల మనుచున్నాధ్యము జేసి స్వరాజ్యమును దృఢమగుపు వాదలమై సాపించునా? ఇదియే మాఖ్యమగు ప్రశ్న. దీనికీకమ్మ శ్రీకృష్ణ తీర్మానమిదనే మన ఉద్యమచారిని మార్గదర్శియించును.
మన ప్రచారము యీ నాటగని సంవత్సరములనుండి యెను యెంతటి కష్టములైన ధైర్యవహనములతో నోన్సుకొని, మాతృభూమి యాశీస్సనకు దగిలుల దృఢోద్దేశముతో ధైర్య విశ్వాసములతో నుండిరి. ఈ మాటకాదని యెంతటి గూఢాత్ముడైన ననబాడు. ఇప్పుడు యెంతటి కష్ట యెట్లున కరీషా నయ మరుదించినది. మనము స్వాతంత్ర్యమును బొంద తగి యున్నామని నిర్ధారించుటకు ఇంకను అన్ని పరీక్షలు బాంధవము ననియే సర్వదేశాలకు డగు భగవంతుని ఉదేశమై యున్నది. మనకష్టములు కీక్షలు వంచివేయుచున్నవి. ఇట్లెంత కాలమని వినుచుకొనినవారము యెట్లు గలెనరు. వారిస్థానమున యెంతయు వచ్చి వారు కొంచెము కాలువంచి విశ్రాంతి దీసికొనవలయున సహాయము జేయవలెనని కారు కోరెదను. కాని యెట్లు జరుగ బాలదు. మహాకంఠ్యపరీక్షను మనము గడువలసిందే భగవంతుని దయయున్న విజయవంతముగా నే నడుచును.
ఇప్పుడు జేయబడినది నిర్వాహక కార్యక్రమ మలేమి యునులేదు. ఇతరవిషయము తెలిశియున్నది నేతరులు అకర్షకముగ మోహకరముగ నున్నను కాంగ్రెసుయొకంతముతో అజ్ఞాపించిన నిర్వాహక కార్యక్రమమునందే వైదొలగరాదు. అల్పలకు విశ్రాంతి తేక వెంటనే స్వాతంత్ర్యము గావలెనని మరలించు అలీసాదరులవంటినాది నిర్వాహక కార్యక్రమమునే సాధనములై పనిజేయవలయునని కోరినది మనస్సులో అత్యున్నత గాదు. ఈ కార్యక్రమ సాఫల్యమును త్వరలోనే మార్పుల కట్టి అవిరోధ మును గలుగరాదు. మానసముతో క్రైస్తవముతో కార్యసాధన మాలము జేయుటయే యాఖ్యము.
“మామ్రునిసంవత్సరములు రాజకీయసాధనముతో కడుపు నిండినది. ఇకను గ్రామమునకు పోయెదను. కంచుపాలుని యింట జేర్చుకొని రాటమువద్ద కూర్చొనెదను. నన్ను పోనిమ్మ” అని నిన్న ఒక యుద్ధవిరుడు వినుపెత్తి చెప్పెను. “భగవంతుడు నిన్నా శిర్యించుగాక. అదియే జేయవలసివేసెనని” అని నేనంటిని. విశుద్ధమృత్యుసాక్షులైన వార, యెన్నియో తర్కములు గావించినను కనుగొనబాలని సత్యమును స్వభావసిద్ధముగ గనుగొనెదను. ప్రతికాంగ్రెసు ప్రచారమునకు ఆ వినుపెత్తికి మి ప్రతినిధి లె యితరుల కాదర్ప ప్రాయము గ నుండుటకు నమయ మరుదించెననిది, ఏదో గ్రామ మును నిర్ణయించుకొనును. నీవున్న భృగభిసరకు నూలుబడు తుము. నీవు జేయవలయుండు నీవున్న విశ్వాసమును, స్వరాజ్య ము, బాపు వాగ్దానము జేసినటుల రాటము మూలముననే వచ్చునని ప్రజలు చెలిసికొనవలయు జేయుము. నీవు ప్రజల కిగ్గరకు పోనక్కరలేదు. వారే నీవగ్గకు వచ్చెదరు. ఆర్థరుభక్తులు సాధనము గానముతో నిర్బంధపడినటుల నీ గ్రామములో స్వకా జ్యము నిర్బంధపడుచున్నటుల నీవు కనుగొందువు.
కాకినాడ కాంగ్రెసు గాటము సంవత్సరమును ప్రారంభించి నదిగను, బాలు గాంధీగారిక నెరవేర్చు సంవత్సరముగను నేను భావించెదను. మామ్రునిదేశ యేమి కూలిగిట్టును. అధికముగను రాజకీయముగను దాని ప్రయోజన, మేమియని కుక్కక వేయవలయు. ఉదయముననే లేచి మరధర్మములై ఒక అరగంటనేపు నూలు వడదము. నీరాజకీయాభిప్రాయము లెట్లున్నను, కోవా రోజును చేయవలయు తెలుపును యీ పనిని మాత్రము కాంగ్రెసు కోసమై జేయును. ఇదియే కాకినాడలో సమావేశమై

బోర్నడుకి జేయ

(ఎం. ఇండియా)

బోర్నడు ప్రజలను నాయకులను మనము అభినందించున పుడు మహాదండర ప్రగల్భభావముల బావరాదు ఈపరీక్షలో భగవంతుడు అనుగ్రహించి త్వరలో విజయము జేపూరజేసినందు లకు శ్మములమై ఆయనకు మెల్లకడము. ఉద్యమము భర్తమై నవగుటయు; కరాదండర పురుషబాధాను భక్తకార్య విధానము ననుకరించుటయు, యింకొక ముఖ్యము ప్రజలు యేమై ననురే తుదిముట్టబాడెదమని దృఢోద్దేశముతో నుండుటలను. స్వభావ సిద్ధముగల ఫలితముగ విజయముజేయాలెను. భర్తవిజయమును సత్కారముగా విజయమును రెండును ఒక్కటియే. బోర్నడు ప్రజల ఊద్యమము సర్వస్వాధియమై ఆధారపడి యుండుటచేతనే భావ గల్పితి. ఉద్యమము భర్తమైతే సర్వమైదై నపుడే సత్కారముగా ను సా భ్యమై ఆ ము శ్మ యును. మిగిలివచ్చు అది నీచావకరియమై బోర్నడు కష్ట యేవిధముగను మంచిది గావించెను. అట్టిది కొంతకాలమువరకు విజయమునదయలటుల గానింపవచ్చును. కానిత్వరలోనే జీవించిపోవును. బోర్నడులోవలె ఉద్యమము భర్తవంతమైవో విజయము నిశ్చయము. దీనిని త్వరలో ను త్రించినందుకు బాంబా యి ప్రభుత్వమువారి సభిసందింపవలసివే. వారు స్వీయప్రతిష్ఠను పాటింపక క్రైస్తవముతో విజయము లన్నిటిని క్రమముగ ను కించిరి. కరాజములు గూడ అపరాజములు వలని నేపథాంతక భర్తలము ప్రోద్బలము వల్లనే అట్లు జేయవలసి వచ్చెనని భావించినపుడే సత్కారము విజయము పూర్తి గావెను. మనము గూడ మనవిజయమును పెద్దజేయుక భర్తమును నిలవజెట్టి నందు లకు మందము లిప్పించెదము.
అజనపునన్న కొట్టివేయబడి స్వములు పోలియు కను మా మూలు పరిశాల నా క్య య భాగము గ జేర్చబడినది. ఇట్లు జేయుట వలన స్వములు పోలియు దగ్గర ఆవసరమై, అట్లైనయెడల యిప్పుడు నియోగింపబడిన ఆధీనమును దగ్గరము నున్నయో విచారించుట చాలకులభర మును. మానవుడు గాని ప్రభుత్వముగాని ఒకసారి భర్తకార్య మున బోవలెనని మనోనిశ్చయము జేసికొనినపుడు సంపూర్ణముగ సంపూర్ణము బొందుట కాకగలదు.
దొంగతనము నేరములజేయుబాటివారిని బాగుజేయువని బూనుకొన్న ప్రభుత్వమునను అంతరవాత్సల్యముగలయెట్లుకై న వినుచుమే. అట్టిమేటుమును అంపుమందు మరులను విధించినయెడల బోర్నడునుండి పారిపోవుచుండు ఈ నేరముల, జేయు వారు యెప్పుడుఅదివి మృగములవలె వేటాడబడె నొల్లకలాంగి పోవుట న గీకొనవచ్చును. ధైర్య సామర్థ్యములుగల మాన వులతప్పజేసి కపుడు నుండుటకు అరదండములు వేయుటయే పరిష్కార మార్గముగాబాలదు. ఏదై పునకత్తు జరిగిననుకై మేర్పడును. కానియే నేరముల చారిత్రియజూచినను, ఉద్ధృతాబోధి కులభముగ ప్రాణమోదియులు కన్ననీరి దాడుకుకు మానకా రణ్య కరిష్కారమే తుదకు నమహురుడు కనుగొందును.
సి. రాజగోపాలాచారి.

ఇండియన్ సినిమాసర్వీసు ప్రకటన

డెల్లీ, జనవరి, 15:—అల్లాబాదులో యీ నెల పోటీపరి తుచరిగినది కనుక యిండియన్ సినిమా సర్వీసులో రిగినిని కొత్త గానియింతురు. అసరమైట్లయిన 15 డిసెంబరు 1920 నామామకెప్తాయ్మెంటురీయమున నెం 2069 రిచ వేరా ప్రకారము రిచ వానిని నియమించుట, రిచ భారీ నియమ చేయబడినది” (అ. పి)
కాంగ్రెసు నా కోసంగిన మహాసందేశము. రాటమును ప్రతిష్ఠ జేయుము. అన్ని బాతులవారు స్పృహకులైనను అస్పృహకులైనను దానియెట్లును జేరవరు. దాని మధురగానముతో అనూయ లన్ని యెను కోవమును పటావంచలై పోవును.
“నేను మిగిలిన పనులన్నియు జేయబాంకపోయినను భారతీయులకు పురాతనకష్టమును పునరుద్ధరించునెడల నేను నా జీవితభర్తమును నిర్వహించిన వాడననుగను” అనిమన ఆచార్యుడోనాడు చెప్పినటుల నాకు భావము గలదు. దీనిని మన ముపూర్తిజేసి ఆయనకు కారాగారము నుండి విముక్తిమై వచ్చు నప్పుటికి స్వాగతమిచ్చెదము గాక!

ఖద్దరు బొడ్డుసభ్యుల ఉపన్యాసములు

ప్రకాశంపంతులుగారి ఉపన్యాసము

శ్రీమదటి శనివారము సాయంత్రము తిరువల్కల్లోని వీధి యొద్దను జరిగిన భూసంస్కరణ ఖద్దరుబొడ్డు సభ్యుల దళ సభ కన్వీనరు పిదప తుదకు శ్రీమదటి అంధ్రవత్రిక ప్రకాశం పంతులుగారు, ఉపన్యాసముల కం ద ని ను ను కృత జ్ఞానా కం ప నము అర్పించుచు ఖద్దరు బొడ్డుసభ్యుల జూచినను వటుకర సాధనముని వివరించి, ఎట్టి ప్రశ్నలకును గట్టియని యుద్ధాత్ములగు యుద్ధిమై పుట్టుకతో నోటికిని గాఢభావముతోను నిర్ణయించి యుండెను. ఖద్దరుబొడ్డుసభ్యుల గూర్చి చుట్టూనే యుండెను. ఆంధ్రవత్రిక నిరుత్సాహ మెరియో ప్రవరి యొప్పువును ఆయన యాద్యంధ్ర సాధనములో చేకవత్తునను గ్రహించెను. గుంటూరు జిల్లాలో వచ్చు రైతుజీవితము ఉత్తమును అంతరము చేలియను. భేదకర మెంటువత్తు గారి నాడుకన్వీనరు కాంగ్రెసువిజేత ల్లాలోని ప్రజలను ప్రభుత్వమునకు తన్నులు చెల్లించుట దౌర్భేధము ప్రజలు అట్లేలేనది. రెండుమానముల వరకును ప్రభుత్వముకాదు ల్లా అంటును కావలయున్న తిరువల్కల్లోని తిరువల్కల్ యొద్దను కనూలు చేయలేపోయిరి. గాఢభావముతోను వచ్చుల చెల్లింపు వని కొరెను నిన్ను వరుల నిన్ను కల్పక గాదు శ్రీమతి అధికారియను వదిలి. ఈ పన్నుగము లేదుయెను వదిలికొనెను. కాంగ్రెసు విజేతల వరుల వచ్చులు చెల్లింపు వని తిరువల్కల్లోని యెవరను చెల్లించుచుండిరి. ప్రభుత్వము వారి కంటకు వచ్చులు వస్తూలే ప్రజలు శేషులెట్టివచ్చిరి. వాడు మానమును అనుకంప నికాళి యెట్టివచ్చును. గుంటూరుజిల్లాలో ఖద్దరు భరించునను విజులలో దిగుతును భయమునను. ఈసంధ్య కనూలుననే వారు భేదకరమునకు యూ ఖద్దరు సాధనములో విజులగల్గిరి. పిదప కాంగ్రెసులకును సుంతును గుంటూరు వచ్చివచ్చు అంగంబుల తొడు మాడు వందలవందల కెయితుల పోయిరి. గ్రామములలో కాంగ్రెసు వాలంటీరులు ఖద్దరు ప్రచారమునకు యెంతయో పనిచేయు వలసియున్నది.

ఈదల నుగించుచు కన్వీనరు ప్రకాశంపంతులుగారు భారతదేశమున కతును ఖద్దరును సరఫరా చేయువదనియో, కాని వీధి భేద మకుటలేత ద్రవ్యులతోను వివరించెను. ఇదివరలోనే నేట్ర జమ్మలూడి గామము వారి మిత్రులును ఆంధ్రవత్రికమునకు రి నె లులందెనువలె యున్నవచ్చులుగాక వేరుభయము నుండెడి ది. ఆంధ్రవత్రికనువేగాక యితరప్రకారము వచ్చులులకు గూడ గడ్డను కయారు చేసివచ్చుచుండెడిది. మొదటికొలల లో ఆంధ్రవత్రికను గుఱుర తును ఖద్దరును పనికి దేల్చు సలహాని చెను. ఇప్పుడు ప్రతిరాష్ట్రమునకు కనూలు భూభాగమునకు భేదము చేసికొనుటలు చేయలేని ఖద్దరుబొడ్డు ఉత్తమై యున్నది. ఇందులకు, యాద్యవారము సాగుటకు వాలంటీరులు నుగితులై తోవచ్చిరి. భేదము స్వరాజ్యసాధనమునకు సిద్ధము గావలెను, అని ప్రకాశంపంతులుగారు చెప్పి నుగించిరి.

ఇప్పాలెన్సి కోర్టులు

వకీళ్ల హక్కులు

పాల్ గాలరు గారు 15-వ తేదీ వకీళ్ళ ఇప్పాలెన్సి కోర్టులకు బోయిడి నాటకముగూర్చి గల తేనెలో తీర్పు చెప్పిరి. వీటిని జి. కృష్ణస్వామి అధ్యక్షుగారి కీమాటలను వివరించిరి. వివరించుచు నిరాకరించిరి. వ్యాజ్యముగ్రహారు తీర్పువందు దీని వివరించుచు తేనెదొడును ఎత్తుకేయింపు, అట్లొచ్చి లకు తీర్పు తీర్చిన ఇప్పాలెన్సి కోర్టులలో వాదించుటకు హక్కు లేదని చెప్పిరి. ఈతీర్పునై అప్పీలు దాఖలుచేయుట నని తెలియచున్నది.

శ్రీ మైల వ రం

భాలభారతీసమాజమువారు

బెజవాడ నాటకశాలలో

19 తేదీ శనివారము రాత్రి,

శ్రీ కృష్ణ తులాభారము

నాటకములను ప్రదర్శించురు.

కార్తరు కె. చట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

వాణిజ్య నౌకా విచారణ సంఘము

[స్పెషిలీ తయారు]

సర్. ఆర్థరు పూర్ణము

[ప్ర:—బెలును మానివేయవలెనని మీరు కోరుతురా?

అ:—అవును. బెలును వర్ధిల్లినది, నౌకా పశ్చిమ అఫ్రికా వచ్చి దండ దని నేను వింటిని.

[ప్ర:—భారత ఓడలకు మాత్రమే సముద్రతీరమున కిల య్యచేసినను ప్రభుత్వసహాయము అవసరముగా లే యుండునా?

అ:—కానీ సభలో పరిశీలించు ప్రభుత్వసహాయము నొనరుటకు ఒకవత్తుము గావించుదెను. అట్టి సహాయమునే యొనగవలెను.

[ప్ర:—భారతీయులకు ప్రత్యేక వాణిజ్య నౌకావ్యాపారము అవసరమా?

అ:—అవును. భారతీయులు పలువురు కోరుచున్నార.

[ప్ర:—ప్రస్తుతము ఓడవ్యాపారము భేదమున కంతకును కూగుచున్నదా?

అ:—తూగుటలేదు. భేదల వ్యాపారమునకై ఓడలు కలి నన్ని తేక చాలవచ్చునని నన్నది. ఎక్కువకు ఆలస్యము గలగు చున్నది. ఓడలలో పోటులేకుండున, కలవేసిల సామానులను తినికొనక యున్నది.

[ప్ర:—రైల్వేలో విలివిపోవుటలేదా?

అ:—విలివి పోవును. కాని ఎత్తున కంపెనీలన్న, ఇట్టి ఇచ్చియు ఉండవు.

[ప్ర:—భారతీయులకు ప్రత్యేకించిన వ్యాపారము ప్రస్తుత మంతకునుగ సాగునా?

అ:—నేను చెప్పాలను.

[ప్ర:—అయితే అవిధానము భారతదేశమునకు అభివృద్ధి నుండునా?

అ:—నేను చెప్పాలను. కాని భారతీయులుగూడ ఆ యభివృద్ధి అంతిమకాలములో పొంది సమర్థులగు సలహానిం గలరు.

[ప్ర:—భారతీయులకు ఈకాఖణుల వితరణము ప్రధాన విల తరంబెదా?

అ:—కారు భూమివికార వ్యాపారములయందే వృద్ధిని కల్పించి యుండును. అందుకేనే, వాటి కలిగి ప్రాప్తపా మెనుగలవలసియుండును. విదేశీయుల కంపెనీల పోటీ లభింపు నుండుటచే, భారతదేశపు కంపెనీల ప్రయత్నములు వికేషించి సాగుట లేదు.

[ప్ర:—భారతదేశపు కంపెనీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొనరుండునని విదేశీయుల కంపెనీ లింకను పొదుకొని యుండునా?

అ:—కాని విదేశీయులకు వని ఎవరిని కోరిలేదు. కాని భారత కంపెనీలకు అనుభవమునకు వెచ్చుక ప్రాప్తపా మెనుగలవలెనయే కా యభిపాయము.

[ప్ర:—భారతీయులను ఓడలయందు అధిపతులుగ నున్న, ఇతరుల ఆధిని యజ్ఞము కరసా వహించురా?

అ:—నిన్నుచేవాముగ ఇతర కాఖులలో ఎట్లు భారత అధి సరలయాజ్ఞలను కరసా వహించినట్లే ఈ కాఖులయందు కరసా వహించురు.

[ప్ర:—శిక్షణాబలములను స్థాపించిన విద్యార్థులు కర్తురా?

అ:—నిన్నుగ్న గ కర్తురు. మాతృభూమిలో మీరు కేపు స్థాపించినను 50 మందికి తక్కువలేకుండ కర్తురు.

[ప్ర:—భూమివికార పెట్టవలెనని కోరుదురా?

అ:—భూమివికార, సముద్రమువికార, శిక్షణ మొనగ వలెను. భారత తల్లివారము కొంపెనీలు కలహముగ నుండున, వాటి కుత నున్న కివారుండు అభ్యుదయ దురుదును. కి కం వర్ధిల్లుటకు ఉత్తమవిధినికొని వాటికి 15 వర్ధిల్లములవరకు శిక్ష ణ మొనగిన వారు ఓడలయందు వ్యాపారమునకు సిద్ధులైంప గలు గుదురు.

యదునాథ రాయగారు

[ప్ర:—విదేశీయుల కంపెనీలవలన వాణిజ్యనౌకావర్ధితుల యభివృద్ధి చెందలేదుయో మీ లెబంపు?

అ:—అవును.

[ప్ర:—ఓడవిద్యుదమున కేమిల వనరులు గలవా?

అ:—కొయ్య ఓడలను నిర్మించిన, కొయ్యకావలసినంత కొండను, చేతిగలవారును ఇచ్చుటగలరు. అకాన్యఓడలలో కొంతకాలము సాగించవచ్చును.

[ప్ర:—ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగిన విదేశీయుల కంపెనీల నుగూర్చి ఏమి చేయుదును?

అ:—వాటికి కొంతకాలము యొనగవచ్చును.

[ప్ర:—అకంపెనీల ఓడలను భారత కంపెనీలు కొనుగొను యెమె మీ యభిపాయ మేమి?

అ:—అయోకంపెనీలు మామకొందును. కాని ప్రస్తుతము పోటీల విదేశీయుల తేకుండ స్వతంత్ర కంపెనీలకు కొన్ని సౌకర్య ముల నొనగవలెను.

[ప్ర:—ఈ కాఖులలో భారతీయులకు తగినయాజ్ఞ క్తి లేదని సర్ ప్రమాణగా రుదగినవియున్నవి, మీకు చెప్పటలో, మీ యభిపాయ మేమి? ఇతరదేశములలో ఆయాప్రభుత్వము లీపరి శ్రమించుచు సహాయముసలహాండును. ఈ భేదమునందు ప్రభు త్వముల సహాయము లేకుండగా, మీరలంపు?

అ:—ఉండవచ్చును ఇతరదేశముల స్థితి నాకు తెలి యదు.

లల్లూభాయి శ్యామలదాసుగారు

[ప్ర:—మీ స్నేహితులనుబట్టి చూడ మాకు విధము లగు విద్యాలయము లుండవలె నని నాకు తెలియవచ్చును. ఒకటి ప్రారంభించియున్నది, కనుకాత కొంచెము అనుభవము పొందు టను, చూడవచ్చుకాలం. అంతయేదా?

అ:—అవును. మొదటి రెండవ ఒకవిద్యాలయము చా లును.

[ప్ర:—మరకాదుగా నొకగొప్పశిక్షణాబలమును (కళా కాల) స్థాపించిన, రావధానికంతకును వారియందునా?

అ:—చాలను. కాని ప్రత్యేకతనవ్వకు ఒకటితో కృత్తి పడి యుండవచ్చును.

[ప్ర:—ప్రభుత్వమువారు నౌకావ్యాపారముల నొనగవలెనా?

అ:—అవును. ప్రస్తుతము భేదమునకు బానిసలు, కలకత్తల యందు మాత్రము చెయ్యకనౌకావ్యాపారములను ప్రత్యేకములభిం చువరకును, దానియందైనను, భారతదేశపు కంపెనీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొనగవలెను.

[ప్ర:—భారతీయులకు ప్రత్యేకతనవ్వకు ఓడలను విదేశీయుల కంపెనీలకుండునా యని సర్. ప్రమాణమిదిగను. విదేశీయులకు ఏమి జల్లి పోవునా?

అ:—వ్యాపారము జరుగుచున్న, పోదు.

[ప్ర:—కనుక వాడు ఉండురనిచేసి మీరు కలంతుగా?

అ:—అవును.

[ప్ర:—భారతకంపెనీల ననగా, మూలభవము రూపాడు లలోనుండి, వాటాదారులలో సభికసభ్యులుగా భారతీయులం డి, పరిపాలనా భారతీయుల యధీనమున నుండవలెనని మీయభి ప్రాయముకావో?

అ:—అవును.

[ప్ర:—వైయమరులన్నియు నుండి, సభ్యులకు కొంతకా లము యూరోపియనులను తెచ్చుకొనుటకు మీరు అన్యంతర ముండునా?

అ:—ఉండదు. కాని భారతీయులు క్షిప్రుకాలములోనే అగ్రత సలహానిండుకొనగలరు.

[ప్ర:—భారతీయుల ప్రత్యేకనౌకావాణిజ్యము ప్రస్తుతము కల సమర్థునితో నుండుననియేదా మీయభిప్రాయము?

అ:—అవును. అన్నికాఖులలో సమర్థులగు భారతీయులు లభించినటులు ఈకాఖులయందు లభింపగలరు.

సమర్థు:—ఒక్క భారత వాణిజ్యనౌక యవసరమా?

అధ్యక్షుడు:—మీరు చెప్పటలో, ప్రతిరాజధానికి ఒక ప్రత్యేకశిక్షణాబలము ఉండవలెనని యుంటిరి. ఒక్కొక్క రాజధానిని ఒక్కొక్క పాతకాలమునుబట్టకన్న, భేదమున కంటిను, ఒకేకకాలము ఓడలోనేయుంచి, ప్రతిరాజధానియందీ యును విద్యార్థులనుతీసికొనుటకు మీ కేమైన సభ్యులగునగుదా?

అ:—అభ్యంతరములేదు. కాని ఆయారాజధానులలో నే, పోటీపరీక్షల బట్టి ఆకాఖులకు చేర్చుకొనవచ్చును.

[ప్ర:—భారతదేశమునకు ప్రత్యేకముగ నొక భారత వాణిజ్య నౌకావ్యాపారము అవసరమని మీరు కలంపించెదా?

అ:—అవును. భారతదేశసంరక్షణార్థము, భేదభయము నునకై, అవసరము, భేదమున కొక ప్రత్యేక నౌకాకాఖ యుండవలెను.

అంతిమో రా:—గొందెనుగాని విచారణ యగినను.

హిందూ హైస్కూల్, టిర్చూరు.

తర్జుమా శ్రీల పునాదుతి అతిబ్రతుకు ప్రయత్నించు
చున్నాని ప్రభుత్వమునాకు క్రింది చూపారు.
(ఇంగ్లీషు.)

బాల్కనిను గారెరిట పార్వభౌవని. ఉపక్యానములే
చర్మపరితేజు శరదేను అపియూనెదనని ఉత్తమంశారించు కోనెను.

౧౪. ప్రాము:—మీ భారతీయము ఓడలకు వెళ్ళి
 నువ్వరితో నిర్వహించగలుగుదు రని మీరు కోరుతున్నా?

(3, 12)

బర్మాలో జరుగవలసిన మొదటి శిశువాహనము నిన్ను
(15 వ తేది) 15 వ తేదీన బర్మారాజు మాండలికో (కారా
భించిరి. ఈ విషయమును అతలు పొందుకు వారికి
కొనివచ్చిని చెప్పిరి. ఇట్లు చెప్పిరి. “ఈయద్వయము బర్మా
జేయియట్ల రావలయును. బర్మా యిందీయలోని ఏ రాష్ట్ర
మయొక్క కంటేను పెద్దదైనను జాని సంఖ్య 12 మిలియనులు
మౌరేయే. అందు బర్మయును 12 మిలియనులు రాజకీయ విషయ
మలంబిల్లి చూచి బర్మా బర్మావారికెరక అని ఆలోచించిట్లు
యొక జనసంఖ్య యొక్కవ కావలసి నున్నది. శిశువాహనములను
కప్పింపవలయున్నది. బర్మాలో శిశువులు ఎక్కువగా చని
పోవుచున్నార. పొంభిక విషయములు చూచినను బర్మావా
రి కుటుంబము నందలి ప్రేమ యొక్కవ కావున తేగ్గేమ
ను ను వు టు ం ం తే మ ను ను ను కా రి
మృతములందుగల ప్రతివారను ఈయద్వయములోదేరి పని
లేయవలయును. ఈయద్వయము ఇంకను వ్యాపించునని నమ్ము
చున్నాము.” (ఆ. 10)

గురువారము

SECRET

సార్ల మెంటులో సార్వభౌము డొనగడి ప్రసంగము, నిజముగ మంత్రుల యభిప్రాయములనే తేటపరుచును. మంత్రులు తెలుల గోరిన, నట్టి ప్రసంగమే వెలువడును. అందుచే కేవలము పేరుజూచి భ్రమపడగూడదు. దీనియందలి గుణలోపములకు, సార్వభౌముడు గాక మంత్రులే బాధ్యులనుటకు సందియము లేదు. సార్వభౌముని ప్రసంగమునందు ఎందరిగన విశేషము లేవ్వీయు లేకజోగా, ప్రజల కది విక్కిలి ఆశాభంగముగూడ గలుగజేయకమానదు. కన్నరేటిపు ప్రభుత్వమువారి విదేశవిధానము విఫలమయ్యెననుటకు సందియము లేదు. జర్మను వ్యవహార మింకను తేటలేదు. ప్రాన్సుకును ఇంగ్లాండుకును మనస్ఫుర్థులు రానురాను విక్కుటమగుచున్నవి. రుష్యాతో సమాధానము. గుమర లేదు. ఆఫ్ఘనిస్తానముతో గల సంబంధము ఆందోళనకారణమగుచున్నది. మహమ్మదీయ మతసమన్వయ సరిష్కారము గాకజోయెను. సింగపూరుపు నౌకాశ్రయమును నిర్మించుట ధననష్టమునకు హేతువు గాగలదు. ప్రపంచ కాంచీ సురక్షిత

మగుటకుమాత్రం, ఏమూలజూచినను కలహావీజము లకుండునున్నది. నానారాష్ట్రసంఘము నామ మాత్రముగ నిలచియున్నది. దాని యుపయోగ ముండుననిచినది. ఇట్టిస్థితిలో విదేశవిధానమునందు సంతృప్తిజూపదగిన యంశమేమియు గనపించదు. తుర్కీతో స.ధిపాసగుట సంతసమే గాని, కిలా షాత్ వ్యవహారము పరిష్కారమున గాని మహా మృదీన ప్రవచనము సంతసింపదు. హిందూదేశస్థితి ప్రవచనదృష్టి నాకర్షించుచున్నను, లోకోత్తర పురుషుడగు గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము నాగరిక ప్రవచన ఖండనమునకు లోనయినను, సార్వభౌముని ప్రసంగమునం దీవిషయమై ఒక్కమాటయయినను గనపించకపోవు యెంతయు లోచనీయము మంత్రి వర్గము నకు గనపించినదంతయు, సరిహద్దు ప్రాంత ములందలి గంధర్వశము మాత్రమే. హిందూ దేశమునందు వ్యాపించిన మిగిలిన సంచలన మంతయు, వీరిదృష్టికి ముఖ్యముని దోవలేదు. ఇక ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములు బ్రిటిషు ప్రజల కేమాత్రము సరిపడలేదని త్వరలో రుజువు గాగలదు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సువద్దతి నాంగ్ల దేశ మామోదించుట కలలోని వార్త. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రదర్శనముగూర్చి ఇంతవర కెట్టియుత్సాహము గలుగలేదు. ఇక, విదేశములలో భారతీ యులుకడుచున్న కడగండ్లబట్టి, భారతవర్షమున కును సామ్రాజ్యమునకును గల సంబంధమును నిరూపించవలసిన యవసరముగలదు. కన్ఫరెన్సీ ప్రభుత్వము, నిర్దాక్షిణ్యముగ ప్రవ ర్తించెనుటకు సందియములేదు. ఇక ఇంగ్లండులో జాతీయము, వనిపాటులులేనివారి సంఖ్య లెక్కకు మిక్కిలి యగుచున్నది. పార్లమెంటు సభాభవనము చుట్టును, ఇట్టి చార్బాగ్యులు ప్రదక్షిణముల జేయుచు, రోదనము గావించుచున్నారు. కన్ఫరెన్సీ ప్రభుత్వము వీరికి వారి తెన్ను జూపజాలక, యవస్థపడుచున్నది. వ్యవసాయము సభివృద్ధిజేయు టకు వీరింతవరకు తగినచర్య దీసికొనరయ్యిరి. ఇట్టి స్థితిలో సార్వభౌముని ప్రసంగమునకు లిబరలు లేబరువత్తుములవారు సవరణల సనేకముల ప్రతి పాదించుట వింతగాదు. లేబరువత్తుమువారు పా దించెడి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నెగ్గకమానదు. లిబరలువత్తుమును లేబరువత్తుమునుండి చీలదీసెడి ప్రయత్నము విఫలమయినది. కన్ఫరెన్సీ ప్రభుత్వ మంతరించుటకు కాల మెంతయో గడువ నక్కర లేదు. మూడు నాలు రోజులలో నీ వ్యవహారమంత యు తేలిపోవును. భావి భరిణామము ఆంగ్ల దేశోద్ధరణ కెంతవరకు తోడ్పడునో, కాలమే తెలుప గలదు.

‘తేజ్’ దినపత్రికాసంపాదకుని విడుదల

ధిల్లీ, 15 జనవరి:—ఇండియన్ పీస్ అండ్ 158 ఏ, 505 సి కేస్ నులకింద ధిల్లీలో (తేజ్) అను ఒక దినపత్రికాసంపాదకుని పై శిక్షాస్థాపనచేసి ధిల్లీ జిల్లామేజిస్ట్రేటు 1 ను చార్జును విడిచిపెట్టెను. ఇవియు పీటీఎఫ్ వైన లాహోరు హోర్సునారు మీని విడుదలచేసిరి. విడుదలయైన పిమ్మట ను ప్రచురణ ధిల్లీకి తిగవచ్చి ‘తేజ్’ దినపత్రికకు సంపాదకుడుగావని చేయుచున్నాడు. (ఆ. పే.)

కాన్పూరు వార్తలు

జనవరి 15:—భారతరక్ష సంఘము మొదటి ఏడ్వదినది. భూకలహరూర్ హాఫీజ్ మహమ్మద్ హాజీమగారు దీనికి అధ్యక్షుడు.

సిప్రా అశ్వరయండి మా కామర్సు ఛేంబరు సదర్ లండు అందు కంపెనీకి డైరెక్టరుగా నున్న షేక్ సియ్యుద్దీన్ అధ్యక్షుడుగా నెమ్మకొనబడిరి. (ఆ. పే.)

మహాత్మునకు అపాయస్థితి దప్పట

క్రమముగ ఆరోగ్య మభివృద్ధి యగుచున్నది

నెలది నముల వరకు నువైద్యశాలలో నుండవలెను

18 వ తేదీన సాయంకాలము 5 గంటకు ప్రార్థనలను, సభలను జరుపవలెను

అపాయస్థితి లేకపుట

పూనా 16 జన:—గాంధీగారి ఆరోగ్యము త్వరితముగ బలపడినట్టి వానియ్యున్నది. ఎట్టి ఆందోళనము పడవలసినదేమి కావలసియు 7 గంట కలసలు మాడకు గాని దర్శించి ప్రశ్నింపగా గాంధీగారికి అపాయస్థితి దాటిపోయెనని తెలిసెను. కథ్య మొసకబడుచుండెను. వైద్యాధికారులు ఆశ్చర్యమునకు లోబడియు కొనచుండిరి. (ఆ. పే.)

అవసరము మెనగుచుండుట

పూనా 16 జన:—గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గురించి దాక్టరు ఫుటగుగాని ప్రశ్నింపగా, ఈదినను మధ్యాహ్నము 2 గంట వరకుల ఫీజినిగురించి ఇట్లు చెలిచెను. గాంధీగారు మనకటి దినములలో కంటే కత్తువ కళాశాలమున నున్నారు. ఈదిన మన కనమామూల పాలుపండ్లతోను మెత్తినన్నము గూడ నెట్టుచున్నది తెలిపబడినది. ఎట్టి యంతరసము లేదు. ప్రేమలసరిగా వనిజేయుచున్నది. ఈదినను వ్యాధి తీరేదాఖ యనుపైను, కరీంనాగోనేడి నాడి, స్వేదన మొదలగునవిన్ని యు సాధారణముగా నుండెను.

దాక్టరు జీవరాజ మెహతాగా రిజిమన బరోదానుండి కచ్చి గాంధీగారిని వచ్చిరి. గాంధీగారి ఆరోగ్యాభివృద్ధికి వారు సంతృప్తి చెరి.

మహాత్ముదాలీగారు మాడకుగారికి

కృతజ్ఞతను దెలుపుట

అఖిలభారత జాతీయోపసంఘాభ్యుదయ మహాత్ముదాలీగారు కలసలు మాడకుగారికి ఈ క్రింది కందివార్త నంది:—భారతజాతికి ప్రాతిపదికమగు గాంధీమహాత్మునికి విశిష్ట యోగకర్తయందు మీరును, మీ సహాయులును జాతులన్న జాగ్రత్తను అదరణకను మేము చాల కృతజ్ఞులము. అదిన యము భారతదేశమునం దందరి యభిప్రాయములను కృతజ్ఞతను నేను దెలుపుచున్నానని యెంచుచున్నాను. మీ రిదికిన్వ శోన తృప్తియందు విజయ మందిండుటకు మా యభినందనముల నంగీ కరింపవలె నని కోరుచున్నాను. మహాత్ముదాలీ.

జేబదాను గాంధీగారి కృతజ్ఞత

పూనా 16 జన:—జేబదాను గాంధీగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా మెంటేకాన్స్ట్రుచిత్వ యొక్కినందులకు కలసలు మాడకుగారిని సహాయులకును చాలకృతజ్ఞుడనని తెలిపెను. వారు వ్యాధిని సరిగా గనినెట్టుటయు కన్స్ట్రుచిత్వయందు వారి నైపుణ్యమును గాంధీగారి ప్రాణముల రక్షించెను. గాంధీగారు దుర్బలముగ నున్నను ఈతెన్నుమాట నున్నారు. చూచి నెట్లు టకు వచ్చువారి కనుసార్పరము నుండొనుట, కొలదిగ సంభాషించుట వచ్చినవారిని ఆనవాలు పట్టుట మొదలగునవి చాల శ్రమ కలకార్యములు. గాంధీగారిని జూచుటకు వచ్చెద వని, ఉత్తర దేశమునుండి చాలగుండి స్నేహితులు రండివార్ల నందిరి. వారి కనుకు నియమింపబడిన కనలకు వనలిచెట్టి తనను జూచుటకు రావలదన కోరవలెనని గాంధీగారు జేబదానుగాంధీగారికి చెలిపిరి. మహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధికిరత ప్రార్థన లొనర్చుటకు ముందెను.

గాంధీమహాత్ముని వదలిపెట్టవలెను

జాంబయి, 16 జన:—జాంబయి రాష్ట్రీయభావనం ఘనముగా, గాంధీగారిని వెంటనే వదలిపెట్టవలె నని కోరుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. పే.)

మహాత్ముని తిరిగి జెయినకు మార్పు

వదంతి అసత్యము

నెలదినమువరకు వైద్యశాలయందే

యుండవలెను

మంకవారము మధ్యాహ్నము 1 గంట 45 నిమిషములకు పూనానుండి జాంబయి క్రాంతిము ప్రతికా ప్రతినిధి ఈక్రింది

విషయ కలసలు తెలిపినదాకా చెలిసెను:—ఈ యుదయమున, సామాను వైద్యశాలలో నీవిలు నిర్వహణ కలసలు మాడకుగారిని దర్శించి మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి అడిగితిని. గాంధీగారురాత్రి 9 గంటల వాగుగా నిద్రించిరినియు, నాడి 12 మార్లు కొట్టుకొనుచు మామూలుగానే యున్నదనియు, రసి కాటులేదనియు, ట్యూబుపొడుకు తగ్గింపుటచే నియత ఆరడు నుడికెచ్చి మహాత్ముని తిరిగి యెరవాడ జెయింపకు మార్చవలెను కదంతి గురించి నడుపుచు ఆందోళనాత్రులము సత్యములేదని యు, వ్యాధి చాలితీవ్రమైనదనియు, అందుచేత ఒక నెలవరకు వైద్యశాలనుండి గాంధీగారిని కడవల్సివలె నీలదినము నుడి తెలు. గాంధీగారిని వైద్యశాలనుండి మార్చుట అసాధ్యమనియు చాట్లు జరుగని ననియు మాడకుగారు దృఢముగ చెలిపిరి.

శత్రు మొనర్చుచున్న ఘోరక విచిత్రము

గాంధీగారికి శత్రు మొనర్చుటను ప్రారంభించునను ను మన నొక దురదృష్టవరముని విషయము జరిగెను. శత్రు మొన ర్చుచుండేదేమన విద్యుద్దీపము లూపాయెను. వైద్యశాలలోని విద్యార్థులకడ నున్న లాంతరదీప్తియు తీసికొని రావలసినదెను. పట్టణమునుండి గ్యానులెట్లు గూడ రప్పించబడినది. ఎక్స్ప్రెస్ కంపెనీయధికారికి వెంటనే కలువంపగా నాతినువచ్చి విద్యుద్దీప ములను సరియొచ్చెను. ఇట్టివిచిత్రము గలిగినను, శత్రువికల్ప చాలనైపుణ్యముతో సంకృప్తిరముగ నొనర్చుబడినది.

18వ తేదీన ప్రార్థనలు

మృదానునందు

మృదానుజిల్లా కార్యగమనంఘము వారి యాజమాన్య మున, గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధి కొరకు ప్రార్థనల నొనర్చుటకుగాను 18-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంట సౌందర్య మహాసనందు బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, టి. ప్రకాశము, కె. నాగేశ్వరరావు వంటలు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, వి. చక్కలై, మాలనా యాదవ్ నాస్సెను, టి. వి. కల్యాణ నుందరం మొదలయారు, ఎస్. సత్యనూర్తి, జి. రంగయ్యశాయుడు, వి. ఎల్. కాన్స్ట్రు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, మఫీ మహమ్మద్, అబ్దుల్ లతీఫ్ ఖోరోగి గా ద్దవస్థాపింతురు. అని కార్యదర్శి చెలిచెను.

భారతీయుల కర్తవ్యము

(బొంబయి క్రాంతికు)

మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి ఇటీవల జేరిన వార్తలు వైద్యమును గురించుచున్నవి. ఏది ఎట్లున్నను గాంధీమహాత్మును సంపూర్ణారోగ్యము నంది వదిలిపెట్టబడు వరకు ప్రజల ఆందోళనము అనాగజాలదు. ప్రస్తుత తరణము నుపయోగించుకొని ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ముఖదుఃఖములందు పాల్గొనుచుంటి నని తెలుపుటకు గాను వెంటనే గాంధీమహాత్ముని విడుదలను ప్రకటించుట యుచితము. ప్రభుత్వమువారెట్లుజేసినను, ఈసందర్భమున ప్రజల భృతూ మాత్రము స్పష్టమై యున్నది. వారం దంను వైద్యమును వీడక సహాయము వహించి తమనామకుని సర్వరాజ్యారోగ్యాభివృద్ధికి ప్రార్థనల నొనర్చవలెను. ఈసందర్భమున గాంధీనిర్బంధము నును 18 తేదీ శుక్రవారమున భారతదేశమున దన్ని ప్రాంతములందును ప్రార్థనలనొనర్చు విలేసి లావంతిలాయ గారు గావించిచూచుచు బలపరుచుచున్నాము. ఆదివర్స నెట్లుదయపుటకు గా ను, అఖిల భారత జాతీయోప సంఘ కార్యదర్శి అధ్యక్షునితో సంప్రకరించి, కార్యగమనం ఘములవారందరిని యుత్తరువుల నంపుచి తెలుచుచున్నాము.

జెయిలులధి కారుల అజాగ్రత్త

విచారణ యొనర్పవలెను

గతరెండు దినములలోను అపొస్థితిపెట్టుకొన్నవార్లను ప్రభుత్వ ప్రయరణాధికారికతకును జూడగా, గాంధీమహా

కున్నవానిని గురించియు అధికారవర్తన గురించియు వెంటనే విచారణ యొనర్పవలసిదిగ నోచుచున్నది. అట్లు వెన్నువార్తయను ప్రచురణాధికారి ప్రకటనయను వార్తగా జెయింపబడిన బాధ్యతల యధికారి యొక్కో ఒకట యానిస్ట్రక్టును అబ్జర్వేషన్ నుండిని తోచుచున్నది. కుక వారమున రానుచున్న గాంధీగారికి జెయింపబడినట్లెందుటోననిన లెంతివార్తలో "మిత్రులీ సాధారణమగు జ్వరముచే బాధపడుచున్నాడు. ఆరురత వందనకనరము లేదు" అని తెలిపెను. కుక వారమునకు మహాత్ముని పోత్రిడుపులూని వ్యాధి కరిగిన గొనలేదని తెలియచున్నది. 14 వ తేదీ అప్పటియే లెను వెన్నువార్తయందు టెట్టు గలదు. "గాంధీమహాత్ముని వ్యాధి యొక్క పూర్వచారిత్రమును గురించి నిన్న విచారణగాని క్రింది వివరములు తెలియజేసెను. మహాత్ముడు డిసెంబరు నెల రెండవ పక్షమునందు పోత్రిడులో నొప్పితో బాధపడుచుండెను. అందుచే ప్రతిదినమున స్వల్పముగ జ్వరము వచ్చుచుండెను. ఈ విధముగ వారు క్రమక్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. ఈ వ్యాధి అప్పెండిసిటునుకేరనై యందునని జెయింపబడిన అధికారము అనుమానించి, అప్పెండిట్లు భాగము వా భాగము వాయని గాంధీగారికి డిగిరి. ఆ భాగమున బాధలేదని గాంధీగారు యాధిగా బలికిరి. తానే భోజనములో మాత్రు నొనర్చుటకు ప్రయత్నించెను. కాని అందువన బాధములేక పోయెను. జ్వరము ప్రతిదినమున వచ్చుచుండుటచే ఆరురత కలిగెను."

క్రొవీకిత్తు చర్చితముగురించి ప్రచురణాధికారి తెలిపిన వివరములు, అధికారము అబ్జర్వేషన్ నికను అధికముగ జెయింపుచుండెను. వీరిప్రకటనయందు టెట్టుగలదు. "గాంధీగారు పోత్రిడుపులో నొప్పివలనను జ్వరమువలనను బాధపడు చుండుటచేత కని వారమున పూజాలోని కన్నును వైద్యులకు గొనిపోవడం సాంకేతిక మచ్చట క్రొవీకిత్తు యొనర్పబడెను. గాంధీగారి ప్రేమవైస పరిశీలనై ప్రణయచే బాధపడుచున్నట్లు అచ్చట తెలిపెను. గాంధీగారు క్రొవీకిత్తుకు బాగుగ తాళిలిగిన నిలలు కర్ణున తెలిపెను. నిలలు స్థలను కోరిక వైసను. గాంధీగారి కోరిక వైసను బాధకు దిలలుగాను పూజాకు వైకలపడిగా గోరబడిరి."

అప్పెండిట్లు వాచితరచార నడి ప్రణయగా కరిగెవలన కనిపినములు ఎండుచేత నిర్లక్ష్య మొనర్పరను ప్రశ్న గలుగుచున్నది. ప్రణయగుటకు పూర్వము వాయను. క్రొవీకిత్తు మొనర్పిన దిట్టు వా వాప్రకరణముగా మారుట సామాన్యముగా రిట్టుడు. ప్రణయగువరకు మహాత్మునివ్యాధిని గురించి గనుగొననే లేదని వై వార్తలవలన కన్నుమరుచున్నది. వారు క్రమక్రమముగా తగ్గి పుటకు నూడ నిదియే కారణమైయుండను ప్రణయగువరకు తొగియొక్క పోత్రిడుపు నొప్పి అభివృద్ధి జాంధ నియ్యట చాల అపాయకర మని ప్రతివైద్యులకును తెలిసిన విషయము. అందుచే నీసందర్భమున జెయింపబడిన వ్యాధి కారుట్లు దానిని కరిగివేయుట, వ్యాధిని కనిపెట్టు పాదుర్భి తోవమైనను గావలెన లేక, అబ్జర్వేషన్ గావలెను. ఈ విషయమున విచారణయొనర్చు, తగు సభికాదానండి నితరక శోక దానిని ప్రకటించుట ముంది. మహాత్ముడు, అజ్ఞాతవ్యాధితే బాధప చున్న విషయమును ఆరంభముననుకొనినట్లును బాధపడుచున్న విషయమును జెయింప అధికారములకు తెలియను. అందుచే ముందుగనే వైద్యులకిట్లు యొనర్చుట వారికిది. అంతియగాను జెయింపబడిన వైద్యులకిట్లు అట్టి అపాయకీతికి కావూర్వ మే అతనిరక్తమున కరిగింపుకను దీనిని నియండు కరిగింపుకను నెచ్చునోరని యొచ్చుట్లు వారికి తెలిసెడిరే. అప్పుడు సామాన్యముగ మరణాపాయకరముగ నుగియును. వ్యాధి నిరంతరభివృద్ధి నొందడి. నొందడి నొందడియొడిది. అందుచే నీక్రింది విషయములలో ప్రభుత్వము వారు వివరముల తెలుపవలెనని గోరుచున్నాము. ప్రణయగా మారు. అంతరకు ఈ వ్యాధి నొండుచేత కనిపెట్టుకొనినట్లు నొంద నిచ్చిటి రక్తము పక్షింపబడినా? వ్యాధి అంతియవూర్వమే ఎందుచే కనిపెట్టుకొనినట్లు రక్తపక్షి యొనర్పబడినట్లు నొంద రివిందిపులు గానించునా? పోత్రిడుపు వ్యాధిని కనిపెట్టుటగాను "ఎస్సెరే" యంత్రవనముతో కరిగి యొనర్పబడినా?

జెయింపబడిన వైద్యులకు ముఖంపెండుటలు రానుచున్న గాంధీగారికి సరికరించిన వార్తలను జెయింపబడినట్లును అబ్జర్వేషన్, ఆవిరణయు లేకపోవుటచేతనే మహాత్ముడు ఇంత అపాయకరముగ క్రొవీకిత్తు తోనుగా కుగివచ్చెను. అందుచే నీ విషయమున ప్రభుత్వమువారు తగు విచారణ నొనర్పరని అనించుచున్నాము. (హంబయ (కానికల))

స్త్రీలకు సహాయము చేయుము

తిరుపూరువద్ద 5 వేలమంది స్త్రీలు నూలు వడుకువారు పని లేకుండగా మేము జూచితిమి. ఖద్దరు తయారగు ప్రదేశము లన్నిటిలోను ఇదే విషాదకథ విసవచ్చుచున్నది. నీ కష్ట మున్నయెడల,

నీవు ఖద్దరుకొని.

ఇట్టి స్త్రీలకు నూలు, వడుకుపని గల్పించగలవు. ఖద్దరు ఎన్ని గజములు కొన్న పనిలేని సాదరికి అంతపని కొరకును. వారలకు నూలు వడుకుటన్న యిష్టమే. ఇతే వారినూలును కొనవలయును.

—సి. రాజగోపాలాచారి.

వేటపాలెమునందు ప్రజల ఆందోళనము

18 తేదీన సభలు ప్రారంభము

తేటపాలెము, జన 17:—తేటపాలెమునందు కార్యగమనంబు కార్యదర్శి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు: మహాత్ముని వ్యాధిని గురించిన వార్త చాల ఆందోళనను కలిగించెను క్రొవీకిత్తు తయారకు మహాత్ముని కేవల వార్త తెలిపితరువార తొంత అలవడిరగెను. నిన్నటి దినమున కిశాలయములలో మద్రాస్ ఫిషేము లొనర్పబడెను. నిన్న గొప్ప జమీందారుగల జరిగెను నువ్వరావుగారు, టిక్కికారాణిగారు, మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి వివరించిరి. మహాత్ముని కర్తవ్య ఆరోగ్యాభివృద్ధి కొరకు ప్రజల ఆందోళన ప్రార్థనల కొన్ని. కేవల వారియ ప్రార్థనలను సభలను జరుపబడును. (తరివార్త)

పూనా, జనవరి 17:—కలనలు మాడకువారు ఈ యుదయము 10 గంట 30 నిలకు ఈక్రింది ప్రకటన నొనర్చిరి.

గాంధీగారు రాత్రి 8 గంటలకాలము నిద్రించిరి. గాయము మానుచు చీము కొంచెముమాత్రమే వచ్చుచున్నది. ఆహారమును బాగుగనే పుచ్చుకొనుచున్నారు. వారికి కొంచెము జలబుచ్చేముటచే ముక్కు వెంటిపీట్లు కారుచున్నది. ఈయుదయమున క ట్టు గ ట్టి న పు కు డాక్టరు దలాలు డాక్టరు శివరాజమహతాగార్లు అచ్చట గలరు.

ఆగాఖాను శాస్త్రిగార్లు మాడవచ్చుట ఆగాఖానుగారును రైలు ఆనరబులు శ్రీనివాస శాస్త్రిగారును గాంధీగారిని దర్శించుటకు వచ్చిరి. కాని వారిని దర్శించుటచే గాంధీగారికి శ్రమగలుగు నను కారణముచే వారు తమపేర్లను దెలుపు కార్తలను పంపి తిరిగి వెళ్లిరి.

ఆరోగ్యాభివృద్ధి చాలబాగుగ నున్నది (అ.ప్రె)

నాకావాణిజ్య విచారణసంఘము:—వైసంఘము వారు రేకటిదినము 11 గంటల వాణిజ్యమునందు కొనిన పాట్లలగినవి ఎల్. డి. క్లాక్ గారిసాక్ష్యమున విచారణచేడ.

నూనె గవర్నరుగారు:—జుడరాను రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగా నియమింపబడిన గాస్పియను ప్రభువుగారు, కర్నూలు, ఏప్రిలు మాసము 16 వ తేదీన చెన్నపురి హార్బరు నందు దిగెడి. వారి ఆగమనమునందును వెలుగుపొయి జూడెంపును ప్రభువుగా రావినను మధ్యాహ్నము భార్య పుచ్చుకొనెదరు. 18 వ తేదీవరకు చెన్నపురిలో నుండి వివర ఉడుతుండలమునకు పోయెదరు. అమరువాడచ్చట ప్రభువుల స్వాగతము, స్వాగతకర్తలు కర్పించుట జరుగెను.

అంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

ఈ నెల 20 వ తేదీన తెలవాడలో జరిగిన అంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘసభలో నిదివరకు ప్రచురించిన విషయమునే గాక, 1. శ్రీయంత దిగుగు వెంకటసరస్వతి రావుగారు నిర్వాహకార్యక్రమమును గూర్చి కవివ తీర్మానమును 2. శ్రీయంతి తాడెపల్లి కరమనంబంగారు ప్రచారమునకు వలయు సామ్య కములు చేయుటను గూర్చియు ప్రచారమును చేయవలసిన కను అను గూర్చియు అవసరముగ సంఘసభల జరుపబడుటను గూర్చియు పంపిన తీర్మానములును 3. శ్రీయంత ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులుగారు, రాష్ట్రము సంఘసభ్యులెల్లరును స్వయముగా నూలుకడకి రాష్ట్రసంఘమునకు కానకగా నొసంగవలెనని పంపిన తీర్మానమును 4. వెనుకటిసభలో వదిలి పెట్టబడిన తీర్మానములను కూడ చర్చించబడును. 1-2. తీర్మానములు ఈరోజునకు 8 వది 12 వ తేదీనను మాత్యుప్రసమున చేరినవి.

తెలవాడ 16-1-24 } ఆ. కాశీశ్వరరావు కార్యదర్శి

బర్సా జాతీయసంఘము

భారతీయులను రానియగుడదను తీర్మానము

రంగూను, జనవరి 15:—మండలేలో బర్సా జాతీయ సంఘమువారు భారతీయుల కలసపోవుట విషయమై ఆమోదింపిన తీర్మానమును గూర్చి కల్లంతుగా నున్నది. అతిరాష్ట్రన విట్లున్నది. హిందూదేశమునందు హిందూ అపరిమితముగా వచ్చుచుండుటలట్టి బర్సా జాతీయులకు అధికీకరణ చాలకష్టముగా నున్నది. అందువలన వలసపోవుటను గూర్చియు, కలసపోయినవారు చేయు ఉద్యోగములను గూర్చియు క్రమక్రమ హిందూ పీని రిగ్గించవలెను. కాన్సిలులో ఒక భాగమువారు జాతీయవారు అను బహిష్కరింపుచు యీ తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

కుత్రికాభిప్రాయములు

జాతీయవాదులలో కాననసభా ప్రవేశమువారిని తెలుపునట్టి "మ్యూబర్సా" పత్రిక యాతీర్మానమును బలపఱచి "పనికే మాత్రమే విజేతీ యు" అ రా కుం డ అంధర ను ఏకీభవించి శత్రువును రక్షింపుడు" అని అన్ని క ర గ కుల బర్సా యులను యుద్ధింపించెను. భారత శత్రుత్వదేశ్యమును వెలుపు. ట్టిరంగూను డైరీయును ఇట్లు చెప్పుచున్నది. భారతదేశకాత్మకులకు యింతకే కన్యాసవరణ చట్టములట్టి కరివరకులు అవసరములేదు. వారిసాక్షములనుండియున్న దుమ్మును ఇక్కడనే దులిపి వారు మాత్ర శత్రువును బోవుదురు. వలసపోవుటను గూర్చిన యాతీర్మానమును బోత్తుగా అనాలోచనయై మెదదాని గానించుచున్నాడు.

యూపియను అభిప్రాయమును వెలుపునట్టి "రంగూను తెలుపు" పత్రిక బర్సాను భారతసామ్రాజ్యములో కలుపుటలో విజితువారు తమింకడగిసారాటా లొంగించిరి. అని చెప్పుచు బర్సా దేశము కరియో భారతీయులతోగాక కేవలమహాలివాం (తతో) నిండియుండెదదాడెను అభిప్రాయమును బలపఱచుచున్నది. (అ.ప్రె)

ఆఫ్ గను కాన్ సలు జెనరలు

హిందూవులు మహమ్మదీయులు కలిసి
వీడ్కోలు నిచ్చిరి

ధర్మి, జనవరి 16:—కాన్ సలు ఆఫ్ గను, డాక్టర్
అస్సానీ, బాలా పిఠారిబాబు, డి.ఎం.ఎ. అసఫాల్, బుల్
హానుగార్లు యాభివర్ణముకొనక హిందూవులు మహమ్మదీ
యులు చాలమందికలిసి అచ్చటినండి కల్లిపోవుచున్న ఆఫ్
గను కాన్ సలు జెనరలు సర్ దార్ మహమ్మదు హైదరుఖాన్
గారి వీడ్కోలిచ్చుటకు తోడ్పాటు తోటలవద్ద కూడి
నేటిసాయంకాలము ఒక తోట వలం దు నొసంగిరి.
ఉపన్యాసము లిచ్చుటకై డాక్టర్ అస్సానీగారు ధర్మి నివా
సుల తరపున కాన్ సలు జెనరలుగారి విచారకరమగు వీడ్కో
లును చెప్పి, ధర్మిజనులు ప్రేమిం చునట్టి వారి సద్గు
ణములను తోని యాడెను. సర్దార్ హాను
హైదురు జీతముమీద పోవుచున్నందున సంతోషమును వెలి
పెను. ఆఫ్ గనుకాన్ సలు అభివర్ణిని హర్షి ధర్మినివాసులు సంతోషిం
చుచున్నారని నమృతము చెప్పెను. వీలైన ఆఫ్ గనులు భారతీ
యులు ఏషియాకు చెందినవార, ప్రక్కజాతులవార. అదే
మున కన్పడును అభివర్ణి కలగలరెనని వారి పాత్రను.

బాలా పిఠారిబాబుగారు అస్సానీగారితో నేటిధనించి
హిందూజాతమును ఆఫ్ గని స్థానమును ఇరుగు పొరుగు
దేశములు గానందుంట్లు విధింపబడినవినియు అత్యంతము అభి
వృద్ధికి ఒకదానిపై నొకటి యాధారపడవలసి యున్న దనియు
చెప్పెను.

నేటి పోవుచున్న కాన్ సలు జెనరలుగారు పరివర్తన భావలలో
మాట్లాడి తమయందు చూపినదమును ప్రేమకును భారతసోదరు
లకు ప్రణామము లర్పించెను. ఆఫ్ గనిస్థానము విషయమై వారి
యభిప్రాయములును, ఉద్దేశ్యములును ప్రపంచము ప్రయత్నించు
చున్నదానికి వర్తిరేఖముగా లేదని చెప్పిరి. క్రైస్తవకాన్ సలు
జెనరలును ప్రాంతికాన్ సలు జెనరలును కూడ పుష్కలములాలం
కృతులచేసిరి. కావలసినంత పో నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి

దొంగకల్లెస్సి నోటులను వృష్టింతుట

జనవరి 16:—తేరుతేరు విలువగల దొంగకల్లెస్సి నోటు
లు వృష్టింపబడుచున్నట్లు అనుమానకడి బొంబాయి పోలీసు
వారు ఒకేసారిగా రెండుగ్రహములను ముట్టడించుటకలన ఈ
కేసునుకు సంబంధించిన 2 మహమ్మదీయులను 1 క్రైస్తవుడు
ను తోడిరి. వీరు ఫోటోజోగో పత్రములను జోటులకు ప్రతులను
లియచున్నారు. అనుభవము తెలిసికొన కళ్యణు గాను.
తయారై సవియు, తయారగుచున్నది చాలనోట్లు కట్టుబడిన.
విచారణలు జరుగుచున్నది.

మరణికు అప్పీలు

మిస్ ఇంఫామెను తుసాచే కాల్చిచంపినందున పూజా
గుమస్తాజుడచే నింకాలో ప న తే య బ డి మ ర జ
తీరునిధింపబడిన సాఫుసార్లు కెయె. వీని రుక్మనుగారి అప్పీలు
కడు బొంబాయి హైకోర్టు అపీలుడివిజన్ లో క్రధానన్యా
యమూర్తి సర్ జల్లుభాయిసాగర్లవద్ద విచారణకు వచ్చెను. అ
ప్పీలుదానిని న్యాయవారి విజ్ఞాపన తోటాలనులియచుండ
గా దానంతట అది(వేలి ఆశ్రీతిగిలెనియు మ ద్దా యికి
వాక్యకేయలెనను ఉద్దేశమే లేదనియు వాదించెను. ఇంకను
విచారణ జరుగుచున్నది.

తాతాబ్యాంకు విచారణ

తాతాబ్యాంకు వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు మ
వ్యవస్థలుగా నుండి న్యాయమూర్తి కెంపుగారితో మొన్నతొలికి
నేనుకదిన యేక యేక గుజ్జో దారు కె. యన్ చందాభాయి
గార్ల తరపున నే ము యై న్యాయ మూర్తుల ము
టనే వాదించుటకు దన్నా గారు వచ్చిరి. బ్యాంకు డైరెక్టర్లు
తోడ ప్రభా అప్పీలు రెండును జరిపరచి వ్యవహారము నడువకలె
ని న్యాయమూర్తులు ఉత్తరువు చేసిరి. ఈలోగా విచారణ ఆపు
తేయబడినది.

భూకంఠము

కన్నరాత్రి 2 గంటలకు బొంబాయి సరిహద్దు ప్రాంత
ములలో ఒకచిన్న భూకంఠము కలిగెను. (అ. ప్రె.)

టూటికొరిన్ ప్లేగునివారణ ప్రయత్నములు.

జనవరి, 14:—11 తేదీన కబులనప్పకర్తగాత జరిగిన
సభకు ముఖ్యమైన యూరపింతులును భారతీయులును కూడ
వచ్చిరి. అధికారులు ప్లేగునివారణార్థము చేయవలసినవారలను
అందరును సమావేశమున సమాకారమును వాగ్దానమునవర్తింయూ
ర్వమును యింకాధికారులు పొంగల్ అయిన తరువాత తరువద్ద
నున్న జాతికాండ్రకు టీకలుపాపిమిరుచునీ తెప్పిరి. తమంతట
తామే ప్లేగుటికాలకు పొడిమింకొనుచున్నందున కావులవా
దూర్ (హాజీ ఫర్వక్ వాను యి. ఎల్. సి. గాత మధ్యకళిక
తులవాండ్రకు వీలగునట్లుతనంబడితొని ఒక భాగమును యావని
నిమిత్తమై వదలితేను. వీరిమూడందరికలన 2 గంటలలో 125
మందిపొడిమింకొనిరి. ప్రముఖముగా రెండుమూర్తిగా భాగించేయ
బడిన. అందులోనున్న ధాన్యములు ముందుపంపించి తరువాత
టికొనిపోవుచున్నార. చాలసంఖ్యరముల నుండి వాడుకలో
లేని ఒకగిడ్డంగియందు అనేకవచ్చిక ఎలుకలును, యింకా యింక
రజులతుల ఎలుకలగుట్లును కలబడిన. ప్రతిదినము 4, 5
గురికి తగులుటకు, 3, 4 గురు చనిపోవుటయు సంభవించు
చున్నది.

తర్జునాభారములయూహాగనే జరుగుచున్నది. సింహా
యనివోవు ప్రయాణికులనుకూడములు ప్లేగుచట్టములకారమే
వచ్చుచున్నార. సివిలుసర్దు, హెల్త్ అఫీసరులు సాధ్యమైనంత
స్వల్పలో నాద్యమును యాత్రాహతులకు ప్రయత్నించుచున్నార.
ఇప్పుడుకల గతిపేగుట. చాలలనుకూలము పట్టిక హెల్త్ డిప్యూ
టీజీ క్లక్ తనిఖీమీద తిరుచందాకు పోయియున్నాడు. నేటి
కాతివచ్చును. మొత్తముటికాలు పొడిమింకొన్న సంఖ్య 1800
(అ. ప్రె.)

జేనుచంపిన గోపీనాథుని విచారణ

కలకత్తా, జనవరి 15:—అర్చన జేగారి చంపి చురి
ముగ్గురిని శంకుటకు తెచ్చిచంపిన గోపీనాథ్ పానాపోలీసువారిచే
నర్దుచేయబడి క్రధాన(పసిదెప్పి మేల్పీ)లు గిండ్లకు విచా
రణకు లేబడిన. ప్రభుత్వప్రన్యాంకాది రాంబులమూర్తి జీ.
యన్. సాధుప్రభుత్వమరపున నింకలబడిన. మద్రాసుకి న్యాయ
యవాదిలేను. మోటారువడుపు నైజామాద్ వీరిగివసంగతులను
వివరముగ తెల్పెను. పోలీసులతో సన్న ఎదుటగా నుండగా కడ
చివరినివారమువారు, ఒక బం గా రీ వా దు తో ర
గారిని కాల్చుటయు, అవీర కన్నులొని పడిపోవుటయు తాను
చూచితిని చెప్పెను. బంగారీవారు కనమెన్న కాంకను
(కొంతకని నేలై పాస్తాంగముగా నుండిరి సాము కొట్టెను.
యజమాని ఉత్తరువునైన మోటారు వడుతువారు వారినింట
బడిన. వారి బం గా రీ వా దు అ యం థ ము ను
య్యోత్తుట వలన కలనంబు తే నెను. ఇతరసా
ములు మద్రాసు తరువాత నెటు పోయితినిచెప్పిరి. బ్రాంకెం
తెలిసోనున్న యింజనీరు అగ్గుగాత తాను మద్రాసుకి వచ్చుకొం
టి నడిచెప్పెను. తరువాతకత్తిరి పోలీసు యిన్స్పెక్టర్ల క్రిందకడ
తేసిరి. మద్రాసు కడనుండివారు ఒకకెబులకును, ఒకపిస్తోలును
కొన్నితోటాము, కొంతకైమును తీసికొనిరి. విచారణ జరుగు
చున్నది.

గోపీనాథ్ పానా ఒక వాట్యాలము నిచ్చెను. పోలీ
సువివాదమున టె గార్లును చంపకలెనని ఎల్లప్పుడు ప్రయత్నించు
చుంటినియు, యాదోరహద సరిగా టె గార్లతలెనుకుటచే ను
రవ్వవలయునను యింకనిని చంపితినియు చెప్పెను. వైవాన
గ్రహముకలన టె గార్లు కప్పించుకొనెననియును, తానుకైదారకా
ట్రాన్స్మిత్తనియును చెప్పెను. కలకత్తా బ్రాంకెం స్పెక్టరుగా
నుపాకెట్టులను బ్రాంకెంకలో నుండియేనింజినయు, అందును
డిరుమికి వానికెంటుబడితినియు జరిగినిది జరిగినట్లుగా చెప్పెను.
(అ. ప్రె.)

కపవారి

సీసా 1-కే రూ. 1-0-0 వి. పి. సహా రూ 1-6-0
దగ్గు క్యాసకోశములను బుహినతలన ఏర్పడును.
ఇది అనేకవిధములు కైత్యములన ఏర్పడిన దగ్గు. కితకాలమున
ప్రబలిండు దగ్గు. క్యాసకోశముల మాక్కు నాశములను
ఏర్పడుదగ్గు. ఉప్పునము, క్షయదగ్గు దగ్గుకు నేనించవలసిన
మందు దగ్గు విధమును బట్టి యుండును.
అన్యుతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

మధ్యపరగణాలశాసనసభ

స్వరాజ్యపక్ష విజయముతో ప్రారంభమగుట
గవర్నరుగారి హెచ్చరిక

కాగత్తురము, జనవరి 15:— మధ్యపరగణాల శాసన
శాసనసభ సమావేశము జరిగినందున ప్రారంభమయ్యెను. ఆసదు
యమున గవర్నరుగారు గౌరవనీయుగా ఉత్తరస్థానించును,
చట్టబద్ధమున పదములై రాష్ట్రీయాభివృద్ధి కొంతు పనిచేయుటకు
జిద్దుగలనన్న అభ్యులకందరిలను న్యాయ తెలుగుగను.

మంత్రినియోజన మొనర్చు సందర్భమున, అధికారభాగ్య
కనుకసభ్యుల క్యాయను అధికారము వహించుటకు నిరాకరించిరి.
అధికారభాగ్యక పక్షమువారిందుచే, తమ బాధ్యతలను నిర్వహిం
ప నిరాకరించిరి. “స్వతంత్ర” పక్షముగా పేర్కొనుటచేన పక్షము
లోని కొందర సభ్యులుగూడ అధికారమును నిరాకరించిరి, అం
దుచే నిజ అధికారమునకు నియమించబడిన సభ్యులసంఖ్య సం
తుల్యతయ్యెను. చాల కాగ్రతతో రాష్ట్రీయపరిపాలనాకా
భ్యుత్థలను గమనించి మంత్రివర్గముల నియోజన మొనర్చబడిన.

రాష్ట్రీయయొక్క అధికారి చాలవరకు అభివృద్ధి
నందెను. గత మూడు వర్షములలో
ప్రభుత్వకార్యములను దుర్బలముగ నొనర్చిన, అయిద్యముపట్టికల
కొని తోటలు పోయి పరిస్థితులు సరియగు మార్గమునకు తిరుగు
చున్నది (కొత్తకర్మమున ఆదాయముకంటె న్యాయము 15లకు
అధికముగ నుండునని అంచనా వేయుటచేను. ప్రస్తుతకర్మమున
అయిద్యమును సరిపోవు ననిదోయచున్నది

బాధ్యత

గవర్నరు తుపాకులు సుడికెను. చాలభారమును బాధ్య
తయొకేగలదు. భారతదేశము సంతూర్ణ బాధ్యతాయిత పరిపాలన
మునందు ఆదర్శము నందు విజయము మీ రొ
నవచ్చుననెనే ఆధారపడి యుండును. అందరకును సమావత
సునియోజ్యము నందుటకుగాను అందరును ప్రభుత్వమువారితో
గలసి పనిచేయుచునీ ముఖ్యార్థముగ వాంఛించుచున్నాను.
భావిధితి ఎట్లున్నును చక్రవర్తిగారి పరిపాలనమును సాగించితిర
కతము. సభ్యులందరు తమపాడికవిధేయముల కంటే! తమరాష్ట్రీ
యాభివృద్ధికి ప్రభుత్వముగలనియుముగ భావించెదరని ఆశించు
చున్నాను. (అ. ప్రె.)

వీహారు శాసనసభ

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల కార్యక్రమము

పాట్నా, జనవరి 16:— వీహారు బరిస్సా శాసనసభవా
రికినమున ఒక గంట నేత్ర సమావేశమైరాష్ట్రీయ అభ్యుత్థుని పట్టి
కు అక్కా ట్టు కనుటివ్వలను ఎన్నుకొనిరి, చాచరి భగవ
త్ ప్రసాదు సమంతరాము మహాపాత్రగారు (బరిస్సా)
డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈశాసనసభ తిప్పి
ఫిబ్రవరి 12క తేదీన సమావేశమగును.

ఈశాసనసభలో గల 10 మంది స్వరాజ్యపక్ష సభ్యు
లు సమావేశమై, తమ భావి కార్యక్రమమును
గురించి చర్చించిరి. కేంద్రస్వరాజ్య పక్ష సంఘమువారు
నిర్ణయించిన నూత్రము నవలంబించుటకును, తమ సంఘమును
అంగీకరించవలయునని నెంట్లును స్వరాజ్య సభకారిని గోరుట
కును తీర్మానింపబడినది. కేంద్రసంఘము వారి కార్యక్రమమును
తమ రాష్ట్రీయన కనుకూల మగువిధమున ముట్టుటకు నూడ
ననుమరిని గోరిరి.

అధికారతరకభ్యులలో కొందరకొపక్షముగా నేర్పగుట
యత్నించుచున్నార. వారి చాల పర్యాకములు సమూహేయైరి.
వారి ఎట్టివరికమును గలగల. (అ. ప్రె.)

హిందీ - తెలుగు

చాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.
తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట
వీలయిన నులభకైతిని వ్రాయబడినది.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు.

ಅಮೃತ ರಹಸ್ಯಂ ಜಪಃ, ವಾದಿ ರಾಸಿ - ಬೌದ್ಧಾಯ.

అఖిలభారత ఖాదీ ప్రచార సంఘము, నెల్లూరు

(స్వ కీయ విలేఖరి)

నెల్లూరు జనవరి 12:- ఈ సంఘసభ్యులగు శ్రీయుతులు జమ్మలూరు బజార్, మగవలూర్ గాంధీ కంకరలూర్ బ్యాంకరు, మధురాదాసు పురమే త్రవదాసుగార్లు నిన్నటి ఉదయం 9 గంటలకు యాగ్రామమునకు చేరి. దాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు కూడ వారితో అంధదేశమునందు ప్రచారము సలుపుయిచ్చుటకీ విచ్చేసిరి. జిల్లా కార్యకర్తలు అధ్యక్షులు, లేబూరు నుబ్రహ్మణ్యగారు, మరొకరు కార్యకర్తలు సభ్యులతో కూడ రయలు ప్రేమనంద్రుడు వెళ్లి, నాయకులకు స్వాగత మొసంగిరి. నాయకులందఱును రైలుప్రేమను నుండియే మోటారుబండిలో జల్లిపాడు గ్రామమున నున్న సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునకు వెళ్లిరి. అచ్చట నాయకులు మధ్యాహ్నమువరకు యుండి, మూడు గంటలకు మరల నెల్లూరుకు విచ్చేసిరి. ఆశ్రమమునందు మగ్గములమీద ఉత్పత్తియగు కత్తెలు వగైరాలను కరిగించి మినుల సంతోషించిరి.

మధ్యాహ్నము నెల్లూరు విచ్చేసిన తర్వాత జిల్లా కార్యకర్తలు నాయకులు ఖద్దరు వ్యాపారులు, అభిమానులు, ప్రచారకులతోను జిల్లా కార్యకర్తలు కార్యాలయమున కరిగి, జిల్లా యందు తయారగు నాలు, కత్తి, వస్త్రములు మున్నగు విషయముల గూర్చి సంభాషించిరి. బ్రహ్మణ్యకాక, కసుమాదు, గంతరం, ముగ్గురూరు మున్నగు గ్రామములందు తయారగు కత్తెలు లను, కార్యకర్తల సంఘ కార్యాలయమున కరిగించిరి. నెల్లూరు నందు పన్నునివాలు, వస్త్రములు తయారగుచున్నవనియు, నేక కూడ పేలరకమునకు చేరిదనియు అభిప్రాయమున వారు వెలిబుచ్చిరి.

సాయంత్రము 4-30 గంటలకు శ్రీ ఆంజనేయస్వామి వారి తేజాలయముల శ్రీలక్ష్మణ యోగి జరిగెను. అందు శ్రీ యుతులు జమ్మలూర్ బజార్, దాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు ఖద్దరుగూర్చి ఉత్సాహించిరి.

బహిరంగసభ

గాంధీవాక్ జేందు 7 గంటలకు బహిరంగసభ యొక్క జరిగెను. శ్రీయుత బెనవాడ చంద్రశేఖరరాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నాయకులకు స్వాగతప్రసాద లాసగలదెను. శ్రీయుత శోమాంధూరు పార్థసారథి అత్యంగార్ స్వాగతప్రసాదను జదిపిరి. అంత ప్రభుత్వమున శ్రీ జమ్మలూర్ బజార్ గారు ప్రభుత్వ ప్రేమనుచు, హిందీభాషయందు ఉత్సాహించిరి. దాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు వారి ఉపన్యాసమున వాక్యము వాక్యముగా యనిగించి చెప్పిరి, శ్రీ జమ్మలూర్ బజార్ గారు, తమప్రచార చుట్టోద్దేశము ఉద్దేశమంతవ్యాపక మనియు, అంధదేశమున (కేవలము ఉద్దేశమంతవ్యాపక మనియు, అన్ని రాష్ట్రముల కన్న అంధదేశమునందు దెబ్బకు వసతులు గలవనియు, ఎక్కువ ఉద్దేశ తయారగుట వలనందుచేతనే తాము ప్రభుత్వమున అంధదేశమున ప్రచారము సలుపవలసి, జిల్లా యందు ముఖ్యదేశముల ద్వారా, తగు ప్రోత్సాహము, సలహాల నొసంగుచున్నారని తెలిపిరి. ప్రస్తుత అంధదేశమునందు యితర ప్రాంతములకు ఉద్దేశ వస్త్రములు ఎగుమతిచేయుచు, ఇతర రాష్ట్రములందు విజ్ఞానములు, సీమలులు తగయరాలు వెల్లించుకొనుట మిగుల నీచమనియు, అంధదేశపు ప్రజలు, తమ రాష్ట్రమునకు దుర్బిత్తియొక వస్త్రముల కరిగించి, మిగిలిన వస్త్రములమార్చు యితర రాష్ట్రములకు పంపవలయు నని చెప్పిరి. ఎంత కష్టతమగ ఉద్దేశ అభివృద్ధికి దెచ్చి, సీమకుడ్లలను రూపుమాపవలెనా అంత త్వరగా స్వరాజ్యము చేకూర్చగలవనియు, మహాత్మునియందు ప్రేమయున్న, భక్తికావ్యములను చానిన క్రియారూపమున ఉద్దేశధారణము చేసి, ఉత్పత్తి తోడ్పడి, ఉద్దేశ మంత వ్యాప్తికరకు పాటుపడి, వెలిబుచ్చువలయు నని కోరిరి. అంత యితరనాయకులు గూడ ఉద్దేశ ప్రామాణ్యముగూర్చి చెప్పిరి.

రాత్రి నాయకులందఱు శ్రీయుత లిక్కరపు రామిరెడ్డి గారి 'శాంతి కేంద్ర' భవనమున జనవేసిరి. మరునాడయిన గంతకొండ గ్రామమున శోభాతలాలూర్ కార్యకర్తల సంఘము తరపున నేతృత్వవహి యుండిన నేతపాతలాలను దర్శించుటకు వెళ్లిరి. అచ్చటనుండి మధ్యాహ్నము స్వామివరలో మద్రాసుకు వేగిరి.

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

క్రమశిక్షాసము

రెండవ రోజు జనవరి 14.-

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు యొక్క 11 వ సమావేశము నే సాయంత్రము గవర్న మెంటు కొలిజియేటునా నూలు అందు దాక్టరు ఎన్. ఆంజనేయ డి. ఎస్. సి., ఎఫ్. పి. ఎఫ్. డి. సి. వి. ఇ. గారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభించబడినది. (ప్రభుత్వమున 86 అసెంబ్లీ మెంబర్స్ గారధ్యక్షులుగ వచ్చెదనని దలచితిమిగాని, వారికి జేమామునంద స్పష్టతగా నుడుటచేత తాళక పోయిరి. అందుకే గారు జూలూజింగు సర్వేక్షేత్రులు గారు పీఠుక్రమవిశాసము (ఇంట్రూడక్షన్) గూర్చి పరిశోధన చేసి నదంతయు తెలియబరచు తమ ఉపన్యాసమున జదిపిరి. సైమాకు మహారాజాగారు బంపిన స్వాగతప్రసాద సభలో జదిపిరి.

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు గవర్న 15, జేమిందు 19 తేదీవరకు ప్రతిదినము జరుగుచుండును. ఉదయము 10 గంటలకు 12 గంట వరకు ప్రభుత్వము, గజెతము, రసాయనము, వైద్యము మున్నగువల కత్తెలును పరిశోధించి రచించబడిన కత్తెలును చదువుట జరుగును. ప్రతిదినము సాయంత్రము 6-30 గంటలకు బహిరంగ సభలందు ఉపన్యాసములు జరుగును. 15 వ తేదీన అనంజనేయ గారు, 17 వ తేదీన పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము ప్రొఫెసరు, సహనీ గారు "మొక్కలను గూర్చి ఉపన్యాసించురు. 18 వ తేదీన ద్రాక్షకు డి. రాయస్వామిగారు మార్పును గూర్చి అధ్యక్ష అభిప్రాయము" అను విషయమున ఉపన్యాసించురు. పరిశోధనకు సంబంధించిన భాగమునందు, వ్యవసాయశాఖకు డి. సి. బాద్దగారు అధ్యక్షులుగా నుండురు. గజెతము, ఫిజియోకాఫుకు ప్రొఫెసరు డి. వి. రామనాథుడు, రసాయనశాస్త్ర శాఖ యందు, ఇ. ఆర్. బాట్లెనుగారు, వృక్షశాస్త్ర శాఖయందు ప్రొఫెసరు ఎన్. పి. ఆగర్వాల గారు భూగర్భశాస్త్రమునకు, డా. డబ్ల్యు. ఎఫ్. స్టీవెన్ అంథోపాలజీశాఖకు డి. జి. ఎల్. ఎ. అనంతవల్లభయ్యగారు, వైద్యపరిశోధకశాఖకు తెల్లెనుటు కర్నెను ఎన్. ఆర్. క్రిష్ణభస్మగారు అధ్యక్షులుగా నుండురు. మొత్తమున 270 ప్రతిములు చదువుటకు.

ఉపాధ్యక్షులయొక్క ఉద్దేశము గాక మోదదగిన స్థలములకు బోయి వాడుకు కూడ కార్యకర్తలనును చేర్చ జరిపిరి. చందన అత్తర కార్మానా పాద్యాల ఫారము, జ్యోతియా ఆనుపతి, మైసూరుగరము, శివకంఠము నీటి పారుదల, మున్నగు చుట్టూర్థలములను బావబోయెదను.

రెండవ రోజు అఖిలభారత సమావేశమును జరుగుట కిది రెండవసారి జరుగుచే, ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు యెల్లెల ఉత్సాహము కలిగి సభా సంస్థాపకులకు తోడ్పడిరి. మహారాజాగారు అభిమానులుగను బోవతులుగ నుండిరి. విశ్వవిద్యాలయము కై నుభాస్మలగారు అహ్మదాబాద్ నుండిరి.

కార్యక్రమము

సభకు వచ్చిన వారిలో, గా. బ్రిటీషు రెసిడెంటుగారు, బార్దను, ఎ. ఆర్. జేంట్లీ, ఆమీనాజుల్లూర్ మీర్జా, హెచ్. ఇస్మైల్, ముషిరబుల్లూ హంవా హుస్సేను, దాక్టరు ఫాల్గునకు సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య, రామమోదరావు, డా. సి.వి. తామన డా. ఎన్. కె. బెర్టీ ప్రొఫెసరు ఇవాండాడు, డా. విర్బాలు సహనీ (పంజాబు) వారివార్డు. వ్యా. కె. ఎన్. చంద్రశేఖరయ్య, మున్నగువారు గలరు. ప్రతిరోజు సభ్యులు (నేతృత్వలతో) భావమందియు నిండియుండెను.

మహారాజావారి సందేశము

మహారాజావారి సందేశము దాక్టరు బ్రజేంద్రబాప్ సీలుగారు జరుపుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభించబడినది. మహారాజావారి సందేశమునందు 1917 తెలంగాణలో నుండిన నైన్సు కాంగ్రెసును గూర్చి మహారాజావారి ప్రసంగించిరి. నేటి సభకును స్వాగత మొసగి తమ రాష్ట్రమునకు రెండవసారి వచ్చినందులకు తమ సంతసమును తెలిపిరి. ఇండియాదేశమంతట ప్రభావమైన పరిశోధకశాలయ, మెట్రిక్ కాలేజీయ, రెండవ రోజులో గలవు. ఈసభ జరుగుటకును నైరూపు గుర్తులందును పరిశోధనా కార్యములనెక్కుడు ఉత్సాహముగా జేయుటకు శ్రద్ధగలుగును. నైన్సు విశ్వవిద్యమును పెంపొందించును. అయ్యది ఒక్కదేశమునకు సంబంధించినది గాదు. ప్రాచ్యుత్తరదేశములు రెండవ నైన్సు విషయమున కలసి వున్నవని.

వా పట్ల

వండిత గారీశంకర మిశ్రగారిరాక

(విశేష విలేఖరినుండి)

వండిత గారీశంకర మిశ్రగారు, కార్యకర్తలు అయిన తమ వార దక్షిణదేశయాత్ర గావించుటకు బయలుదేరిరి. వారు 10 జనవరి మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు మద్రాసును వేరెంచిరి. హైదరాబాద్ "నవయాగ" క్రికెట్ క్లబ్బు యయిన శ్రీయుత గోవిందరాజుల వెంటటప్పువారావుగారు బాట్లపారులు అహ్మదము నంగీకరించి మద్రాసుకు వచ్చిరి. వారికి రైలుప్రేమనంద్రుడు పట్టణ కార్యకర్తలు నాయకులతో ప్రముఖులగు శ్రీయుతులు థిట్టిపాటి నూర్జులకాళిరావు కిష్టసాక్షి సోమయాజులగారు స్వాగత మొసంగిరి. సాయంత్రం 5 1/2 గంటలకు గాంధీచావున బహిరంగసభ జరిగెను. సభకు శ్రీయుత శోరభాద్రి వెంకటాద్రి గారధ్యక్షత వహించిరి. బాట్ల పాడులు అఖిలభారత గారీశంకర మిశ్రగారికి స్వాగతప్రసాద మొసంగిరి. స్వాగతప్రసాద మ-రా-శ్రీ కొమరవోలు హనుమంత రావుగారితో చదువుదెను. మిశ్రగారు స్వాగతప్రసాదమును అంగీకరించుచు ఈ క్రింది విధముగా ఉపన్యాసించిరి.

"ఆగ్రానవాధిపా, సోదరలారా"

మహాత్మ్యరామయిన దేవులలో నాన నామాత్మ్యభాష అయిన హిందీలోగాని మాట్లాడక అంగ్లభాషయగు అంగ్లభాషయందు ముఖ్యమంత్రమునందులకు తమించెదనని నమ్ముచున్నాను. మిదనా కొనగిన సహ్యాపరమున కేతంతయు కృతజ్ఞుడను.

మిశ్రగారు వారి యుపన్యాసములలో ఖద్దరు భరించు ఆన క్షోభకరము గూర్చియు అటరానికమున గూర్చియు వాలంటియలుగా చేకూరుచున్నాయనియు తనవ్యాసముగా వించిరి. ఈ ఘోర వాడుకయగు అటరానికమున ఉన్నతదేశము నున్నంత కాలము నుకు స్వరాజ్యమునకు కచ్చెమని వారునుండిరి యితర పాశ్చాత్యదేశములలో విద్యుత్తరములు దేశమునకై చేసిన త్యాగమును గూర్చి చెప్పుచు భారతమాతమునకు యాతరలలు లక్షల కొలది స్వర్ణము నాయుభయకే దౌర్జన్యరాహిత్యమున పద్ధతితో (ప్రభుత్వమును ఎక్కువవలసిన సదుత్త మానస్సు నుండినది తెప్పిరి. అగ్రానవాధిపతి యొక్క ప్రవృత్తి పండితుడు తన మూర్ఖభాష యగు హిందీలో ముఖ్యమంత్రి అంతటితో వారు త 4 యొకవ్యాసమును ముగించిరి. వారు అంగ్లమున నిర్విక యుపన్యాసమును నందూరు కేమిచారిగా అంగీకరించిరి. అధ్యక్షుడంతటి డి.వి. కృష్ణారావుగారిని ఉపన్యాసించుమి శోరగా కృష్ణారావుగారు కర తాళిధ్యములు చెలరేగ నుపన్యాసవేదిక వారిహించిరి. కృష్ణారావుగారు వండిత మిశ్రగారు మాట్లాడిన తర్వాత మాట్లాడుటకు చింతించుచున్నానని చెప్పి వండిత మిశ్రగారి అభిప్రాయములతో కేకవించెద ననియు. మిశ్రగారు కష్టపరమాచారము లన్నియు ఆచరణముగా నూపిరిరలయునని గట్టిగా చెప్పిరి. కృష్ణారావుగారు వండితుని త్యాగమును గూర్చి చెప్పి వారి యుపన్యాసము ముగించి ఉపన్యాసవేదిక వదిలిరి. అధ్యక్షుడు దంతోత్తరవ్యాసమును ముగించి అఖిలభారత సందేశము లావరించిన తర్వాత అనుబంధములు చెలరేగ సభ సమాప్త మొందెను.

సికింద్రాబాదు రైల్వే చోరీసరము

సికింద్రాబాద్ జనవరి 15:- ఈ సరములో ముగ్గురు మద్యమును రైల్వే మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు తిరిగినిచ్చిని బాబడి రి. విలియంసను బెయియింద విడుదల చేయబడుచున్నాను. దే విడుదల విమోచనము నుంచిరి. మాక్కును పోలికవారి యధీన ము దుండెను. విలియంసను దేద్యులద్ద ప్రాంతావ్యాసమును తినుకొనుటకు కేసు 22 తేదీ! బాయిదా వేయబడినది. (వె)

అహ్మద స. ఘాట్లయొక్క బ్రజేంద్ర బాప్ సీలుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమును జదిపిరి. కాళా రామనాథున కాాయి గారి కాలమున దేశాత్మకమునకై చలించిపోవలెనని అన్నియు నేడు ఆచరణకు వచ్చుచున్నది. వ్యాపకము నేడు నిజమై నది. పండితులును విద్యార్థులును వ్యాపకములును, పరిపాలనాసామర్థ్యము గలవారును అగు 86 అసెంబ్లీ మెంబర్స్ గారు, రాతక బోవుచును గూర్చి తెలిసి, వారిసానము తర్జునలును, వైయాలజి పరిశోధన కార్యములం దసమానులగు అనంజేలుగారిచే అకమింపబడినది తెప్పిరి. ముఖ్య గారికిత్యరముగా అగోగ్యుల మిగిలి అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము వేదెను.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును జరుపుచు, అచ్చటచ్చట మాజిలారితరు పటములలో బోధపరచిరి.

(స్వ కీయ విలేఖరి)

సింగపూరు నౌకాశయము

(మాంచెస్టరు గార్డియన్)

సింగపూరులో నౌకాశయనిర్మాణవిధానము చాలవరకు యిప్పుడు పూర్తియైనది. కాని దానివిషయమై యెక్కువదబ్బు ఖర్చు గల నవి మాత్రము తప్ప యితర విషయములు దేలి యిరు. ఈ విధానము వదిలివేయబడి యిప్పుటివరకుతి నిరీకాదని నౌకాదళవాతక ప్రభువులు కృతకరచితి. పార్లమెంటు కొట్టివేసివచ్చుచే వారు యీ అధికవ్యయకరమగు కార్యమును మానుకొనెదరు. ఇందువలన వారికిల్లు లాభమేమియో విశేషము గాలేదు. ఈవిధానము జపానుకు విరుద్ధముగ యిరులు తేర దీ యిరేదని ఆమెరిగారు హామీనిచ్చిరి. ఈ విషయమై ఆక్షేపణ దేయవచ్చును. ను సమావేశము నిర్వహించుట యిరులెక్కి ఆ కార్యమునకొకటివేసిరి. ఈ రెండు అభిప్రాయములను సరియైన మేలుగునెడల బాల్ఫూర్ ప్రభువుగారి విశేషమునైనైగాని యీ కృతకార్యమునకై కొటిపానును ఖర్చుచేయవచ్చును. విశేష ఆమెరిగారి యొక్క గాని, బాల్ఫూర్ ప్రభువు యొక్క గాని అభిప్రాయముల సంగీకరింపరాదు. వినుదేశముల విద్యుదీకరణము ననుసరించునెడల పసిఫిక్ మహాసముద్రమునందు సర్వసాధారణమే యుండదు. జపానుపత్రికలు వాయుయందేసెలుల యింగపూరు నౌకాశయకార్యములందలి వానివల్లనే ఆ విద్యుదీకరణ విధానము నకు వ్యధము గలుగును. ఈ విద్యుదీకరణ విధేయమైనను, అట్టికరి యిది ప్రతిపత్తి తుట్టుతుందగా భావింపక ప్రారంభమనియే తలంపవలయును. మరల నీ యొకవిధమున నవీకరణ చేసి విస్తరింపజేయుటయే దే కాంతి ముచి యితరకారములనుండి యందుజేసిన దేశములన్నిటిని నచ్చునటు : జేయవలసిన దంతయు జేయవలయును. ఇట్లు జేవటంకంకొంచె యూచిరాదు అతరకారములందైన ఛిదముల వెదకుచు వినుకంకరినముల వివరము మహావ్యయముల సర్వప్రయత్నముల జేయుచున్నాము. ఈవిధానమును రాజకీయ పక్షాన దృష్టితో జూచిను జేవంకరియగ గానించుటలేదు. ఎన్నోలక్షలు ఖర్చుచేసినపుడును క్షీణింపగ నుండుటెట్లు? కర్మలరెవరిగుట నుగాని చెప్పినటుల సింగపూరు ఇంగ్లాండున్న జపానుకు మూడింతల దగ్గరగ నున్నది. ఈలావునా బోవుటకు క్రొత్తనౌకాశయములో మునున్న కొలదిమూతము మంచిపడలలో కొన్ని యొందియెడల, నౌకాదళమునందెగట్టరాజునీరాంతమునకు విరాధముగ బోయినవారు ముగుడును. కొన్ని వారముల క్రింద కర్. కెర్నీస్కాటుగారుగూడ నీ విధి అభిప్రాయమును చెప్పిరి. ఇంతి యిగాక "మనదేశమున పనిలేనిసమస్త తీరముగ నన్నువుడు ప్రయోజన మేమియు లేననౌకాశయనిర్మాణమునకార్యమును రిల పెట్టుట బహుమోహము" అనిగూడ అయిన దెల్పెను. అది చాలి యుండవచ్చును.

మైసూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట

మైసూరు, జన 15:—మైసూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సమావేశము 13 వ తేదీన కర్ణాటకమండలమునందు జరిగెను. సమావేశములను ఏ సీతారామయ్యగారు సభాధ్యక్షులుగా జరిగిరి. కార్యదర్శి కృష్ణస్వామిరావు గారు బోయినవంతకర్త పు సేవేను జరిగిరి. పిదప కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట జరిగెను. ఏ. సీతారామయ్యగారు తిరిగి అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. బాలు సక్రాంతగాడు, ఉపాధ్యక్షులుగను, టి. ఎల్. రంగయ్య పోన్ను చెట్టి గాట్ల సహాయకార్యదర్శులుగను, ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంతి 11 మంది కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అందు, ఎం. వెంకటకృష్ణయ్య, క. కృష్ణస్వామిరావు, ఎన్. నుబ్బరావు, పార్థసారథిగారు తండ్రిలు, నాగరాజుబాబు, కె. సి. అయ్యరు హాస్టగువారు సభ్యుల ప్రాకసభ్యులుగను, అధ్యక్షులకు సందేశములర్పించుటతో సభముగి నెను.

కానున్న గాంధీజీయ భజనలతోను, బహిరంగసభలతోను జరుకుటను. మూలన ఎన్నికలవలన పురమునం దెక్కువ ఉత్సాహము గలిగినది.

జులాబ్ మాత్రలు

నెల దట్టి 1-కి రు. 0.8-0 వి. పి. సహా 0.12-0

మలము సకలమునకు సరిగా వెదకుటందైన అకలి నుండగించి పొత్తి కడుపు ఉచ్చి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తినిన మలబద్ధిగము మాని, అకలికలిగి కఠిరమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో నేపాళము చేర్చబడి యుండలేదు. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విశేషములు కావు. అమృతాంజనము డిబో, మదరాసు - బొంబాయి.

కుంభ మేళ మహోత్సవము

కల్వరై నిర్బంధపు టుత్తర్వుల నుపసంహరించుకొనుట

హిందూనాయకుల సత్కారహవిజయము

అలహాబాదు జన 15:—కుంభ మేళ మహోత్సవ సమయమున, కల్వరై నిర్బంధపు టుత్తర్వుల నొనర్చునకు, చాలవంతి స్నానమునకు వచ్చినవారు, అడ్డముగ నిర్బంధబడిన కొయ్యకటకటాలను పడద్రోసికొని లాపనికి కెల్గిరి.

పండిరి మదెహానాన మోహన్ గారు కొంతమంది ప్రముఖులతోగలిసి, ఈ విషయమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో సంప్రదింపెను. యితర మేజిస్ట్రేటు : పేదపు టుత్తర్వుల నుపసంహరించుకొనిరి.

వివరములు

కుంభ మేళము ఆంధ్రోళవిషయమున వివరముల విచారించుటకుతలెనెను. మోహన్ గారు, నడికర్డు ప్రజలు స్నాన మొనర్చుటకు గాను. తుల నేపుటమునకు రు 30 వేలకు మంజూరుజేసి నందుకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు గవర్నరునకు తంతిజాగ్రనంపెను. సర్కారందీనియిన, స్థిరదీనంగమమునద్ద తప్ప నిర్వహణచేయుటలో హిందువులు స్నాన మొనర్చుటలరీయి, సర్కారందీనియిన సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చురాదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు త్రొవ్వనర్చుట వోద నీయ మనియు గూడ నందుదలిపెను. స్నానమున కవునరమగు నేర్పాటులను హిందూ నాయకులే యొనర్చుకొందు రనియు, కత్తకరును తన యొత్త్య నుపసంహరించుకొనవలసిన దనియు మోహన్ గారు చెలిపిరి. నిర్వహణమున మోహన్ గారు, మరి కొందరితోగలిసి, అపాయకరముగ పరిగణింపబడిన ప్రదేశమునద్ద ప్రజలు సమీపింపకుండ నొనర్చుటకు కొయ్యతో నిర్బంధబడిన కటకటాలనద్ద కెల్గిరి. మోహన్ గారు, మేజిస్ట్రేటును, చిట్టింబుకొనిరి గాని ఎట్టిసమాధానమును కురులేదు. వారు చర్చించుకొనుసమయమున కటకటాలనద్ద గుంపు అధికమయ్యెను.

సత్కారహవిజయము

ఇంతలో, జనవరి 15 న హిందూ మరీ కొందరితో గలిసి, కటకటాలను దాటిగా నలికికెల్గి కటకటాలను లాగివేయించిరెను వాత్సావించెను. వారిచే నొనర్చబడిన చిన్న మార్గము దుండా ప్రజలులో వతిగి పొరలనుయండి కొంతనెకటికి మేజిస్ట్రేటునచ్చి ద్వారమును తెరిచిరి.

వాట్సగారు, ఇతర అధికారులు, సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుటచే గలుగు సహాయమును గురించి ప్రవచించుచుటకు తేరి, స్నానమునకు మధ్యాహ్నమునకు పూర్వమే విరయిక ప్రదేశమున స్నానముచేసి కెల్గిరిపోయిరి. కాని కొందరు హిందూ నాయకులు, అధికారుల నిర్బంధమున కన్నుమిది దెలుపుచు, వైస దెక్కినవడిన ఇరువురు నాయకుల యజమాన్యముక్రిందకు వచ్చి, కల్వరైగమమునచ్చి కటకటాలను దీసివేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజల గుంపును కొంతవరుకుటకు చాల ప్రయత్నము లొనర్చబడిన గాని అది విఫలమయ్యెను. కటకటాలను విరుగద్రోసికొని లాపనికి కెల్గిరి వారిసంఖ్య 200 లుగ నందునని అంచనా వేయబడినది. స్నానము మేజిస్ట్రేటును, ఈతయెదు గుంపనెద్దను కటకటాల మోహను తెల్లీ గారు నిన్నును ఈదినమున 7 మంది యాత్రులను మునిపోతుండ క్షీంచెను. సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుట అపాయకర మని అందరను అంగీకరించిరి. కాని ఇండు ప్రభుత్వముచే రుత్తర్వు నర్చుట, సంఘముయొక్క హక్కులకు భంగకర మని హిందూ నాయకులు భావించిరి.

పురపాలక సంఘమువారు అధికారులచర్యను

నిరసింపుట

అలహాబాదు జన 15:—నిన్నటి దినమున సంగమునద్ద జరిగిన విషయమును చర్చించుటకుగా నిదినమున, జనవరి 15 న హిందూ అధ్యక్షులక్రింద పురపాలక సంఘమువారి అవసర సమావేశము జరిగెను.

ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ఠ

అధ్యక్షుడు దువ్వసించుచు, సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుట అపాయకరమని అంగీకరించెను. కాని ఈ సందర్భమున నేర్పాటులనొనర్చు సంకల్పమున అధికారులు హిందువుల అభిప్రాయముల నెంతమాత్రమును గమనింపలేదు. అపాయములను, ఉత్పదములను కప్పించుటకు ప్రయత్నించుట చాల ప్రశంస నీయమైనదే కాని నిన్న అధికారుల వైఖరి మార్పు తప్పితో న, అధికార ప్రతిష్ఠతోను నిండియిచ్చిరి. ప్రజల కపాయమును గురించిన విషయము వెనుక పోయెను. ప్రతివరే ప్రధాన స్థాన మాక్రమించెను. అపాయమును గురించి చర్చించి వానిని కప్పించుకొనవచ్చును. కాని ప్రతిష్ఠ అట్టికాదు. అందుచేత చాలవంది ప్రజలు, కానక తిరస్కార మొనర్చుటనిశ్చయెను.

భారతశాసనసభల ఎన్నికలు

విదేశపత్రికాభిప్రాయములు

నేమనుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

భారతదేశమునందు యెన్నికలివ్వటికి పూర్తియైనది. ఫిల్లీగా జనకరి అఖయట్ల ప్రారంభముగనున్న భారతశాసనసభ యొక్క యొ, రాష్ట్రీయశాసనసభలయొక్కయొ, స్వరూప మెట్లుండవోయివ్వను నిర్దేశించవచ్చును. సంస్కరణములు యిదివరకు కన్నతీ నవరీతుటలో నగునని చెప్పుక తప్పదు. కాని అవి విఫలములగుననిమాత్రము భవిష్యత్తు తెప్పలము. స్వరాజ్యపత్తిము విజయము బడసినయే జెప్పవచ్చును. కాని ఫిల్లీ శాసనసభలో మాదావంతు మాత్రము యెన్నుకొనబడిన సభ్యులున్నారు. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులవలన వారికి విరుద్ధముగ మేజిస్ట్రేటు త్రొవ్వదును. మధ్యపరగటాలలో స్వరాజ్యపత్తిమునకు మేజిస్ట్రేటు కుతముగ గలదు. అతడు రాష్ట్రీయ సభయందెన్నుకొనబడిన సభ్యులు ప్రతిష్ఠంధ విధానమునకు గడంగునెడల కష్టమేదచ్చి తిరును. ఇతరరాష్ట్రములలో యీస్వరాజ్య పత్తిమువారికి మూడవ వంతో అంతకుకట్టుకయోస్థానములు వచ్చినవి. లెంగాలు విషయము మాత్రము చిత్రముగనన్నది. అచట మితవాదులకు మంచి మంచి అవకాయములు గల్గెను. సి. ఆర్. దాసుగారి వత్తిమునకే శాసనసభలో అధిక సంఖ్యాకరకు మున్నటుల గానించును ఈపక్షితులతో లిటనుప్రభువు అతివాద నాయకుని అవ్వనించి ఉద్యోగమును స్వీకరింపునని కోరెను. అయిన గవర్నరుగారు ప్రభుత్వవిధానమునబట్టి అట్లు కొడుట యుక్తమేగాని, ప్రతిష్ఠంధి కార్యమునుగ్గో నసాగించుటకు ఉద్యోగమును స్వీకరించుట యుక్తముగాదని చెప్పి అక్కరలేదనెను. లిటనుప్రభువుడు స్వరాజ్యపత్తిము పిదప సభ్యసంఖ్యాకరకు నున్న మితవాదపక్షమునకు మంజును. మాంటాచి మెయ్యుపుర్ల విధానమునకు లెంగాలు ముఖ్యపాత్ర ప్రదేశము గావచ్చును.

మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

సంస్కరణముల ప్రభుత్వముకేంద్ర భారతశాసనసభల యెన్నికలు రెండవసారి పూర్తియైనవి. స్వరాజ్యపత్తిమువారు భారతశాసనసభను ముట్టడించి దానిని ప్రభుత్వపక్షమునకు చేసినప్రయత్నములు అతవయము గాంగనను. విశేషావయెన్నిక పక్షములందు 108 లో 48 గలుగు కచ్చినా. రాష్ట్రీయ శాసనసభలోగూడ నిజేవిధముగ నందెను. వారికెక్కడను మేజిస్ట్రేటు రాలేదు. విశేషావయెన్నికలు సం రాష్ట్రములలో దత్తయితర రాష్ట్రములకు దావత్తులు బలముగనే యున్నవి. తెలంగాలులో వారు సగముస్థానముల వాక్రమించిరి. అవ్వకు లిటనుప్రభువు ప్రభుత్వవిధానము ననుసరించి వారి నాయకుడగు సి. ఆర్. దాసుగారి మర్కత న విల్లయింపునని కోరెను. దాసుగారు ఉద్యోగముల వగిరించి వానిని ప్రతిష్ఠంధమునకై వినియోగించుట యుక్తముగాదు. అనుభావముచే అంగీకరింపలేరేరి. ఇప్పుడు విశ్వసనీయమైనట్లు అవకాయము గాంచుటవలన అయిన తనకార్యక్రమమును సంగించుకొని కాననసభియే సంస్కరణముల నిర్వహణచేయుటకు తయారయినవలెంపవచ్చును. ఇక్కార్యమునందు మితవాదులు కొంతకరకు నహాయము జేయవచ్చును కిద్దవా అయిన భారతప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకులు శాసనసభల అంగీకారము లేవంద పొలిం చునటుల జేయగల్గును. భారతప్రభుత్వ విధానాభిప్రది యగు కష్టపరీక్ష సమయ ముదెంచినని స్పష్టము గాగలదు.

కాంతముగ జరుగవలసిన మతసంబంధము వివరముగివినన కొంత యుద్దేశముతో భంగపడక బడుట విచారకరము.

సంగమునదును స్నానసందర్భమున హిందువుల మతాభిప్రాయములు నిరాదరణ యొనర్చబడే ననియు సంగమునద్ద నెట్టి ఏకాటులును నొనర్చబడుట లేదనియు సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుటకు తగినవరకుల సభివారు లొనర్చుకాలకపోయి రనియు, హిందూమత భావముల నగోరవరచి రియెను, స్నానముల విర్వాటులన్నియును బోర్లవారిచే నియమించబడిన సంఘమునకు విప్పగింపవలె ననియు దెలుపుచు కృష్ణ కాంత మోహన్ గారొక తిర్కావమును చెప్పిరి.

స్వీట్జర్లాను, మేజరు లెజుగారును, ఇందులకు కలక్టరగు వాట్సగారిని నిందింప వీలులేదనియు, నదియొక్క ప్రజానాయకమును నిర్ణయించుట కష్ట మనియు నుడిపిరి. గిల్బర్టుగారు ప్రసంగించుచు, అధికారులు తమకైకొలిది ప్రయత్నము నొనర్చుచున్నారనియు, నిన్న జరిగిన వ్యవహారములు, ముదర్దన్న జనిరము లనియు నుడిపెను.

తిర్కావమును వోటునకు పెట్టగా 17 అనుకులముగను, 4 గురు ప్రతిపాలుముగను సమ్మతుల నొనగుటచేత అంగీకరింపబడినది. (అ||పె)

RAJAHMUNDRY.

